

ผลงาน

เรื่องที่ 1

การศึกษาปัญหาการบังคับใช้กฎหมายตามความในมาตรา 31 แห่งพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558 แก่ผู้เดินทางระหว่างประเทศผ่านทางท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ

Study the Problems of Law Enforcement under Section 31 of the Animal Epidemic Act B.E. 2558 on International Passengers traveling through Suvarnabhumi Airport.

โดย

นางสาวณัฐกานต์ คุรุพันธ์

ตำแหน่ง นายสัตวแพทย์ชำนาญการ ตำแหน่งเลขที่ 4827

ด่านกักกันสัตว์จันทบุรี สำนักควบคุม ป้องกันและบำบัดโรคสัตว์ กรมปศุสัตว์

เพื่อขอประเมินแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง นายสัตวแพทย์ชำนาญการพิเศษ

ตำแหน่งเลขที่ 4827 ด่านกักกันสัตว์จันทบุรี

สำนักควบคุม ป้องกันและบำบัดโรคสัตว์ กรมปศุสัตว์

สัดส่วนผลงานร้อยละ 80

ผู้ร่วมดำเนินการ จำนวน 1 ราย คือ

นางสาวนีย์ พวงไพบูลย์ ตำแหน่ง นายสัตวแพทย์ชำนาญการ สัดส่วนผลงานร้อยละ 20

การศึกษาปัญหาการบังคับใช้กฎหมายตามความในมาตรา 31 แห่งพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558 แก่ผู้เดินทางระหว่างประเทศผ่านทางท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ

ณัฐกานต์ คุรุพันธ์¹, เสาวนีย์ พวงไพบูลย์²

บทคัดย่อ

การศึกษาปัญหาการบังคับใช้กฎหมายตามความในมาตรา 31 แห่งพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558 แก่ผู้เดินทางระหว่างประเทศผ่านทางท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัญหาการบังคับใช้กฎหมายตามความในมาตรา 31 แห่งพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558 แก่ผู้เดินทางระหว่างประเทศผ่านทางท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ 2) ศึกษากระบวนการในการดำเนินคดี ช่องว่าง และข้อจำกัดของการบังคับใช้กฎหมายตามความในมาตรา 31 แห่งพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558 แก่ผู้เดินทางระหว่างประเทศผ่านทางท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ 3) เพื่อให้ได้ข้อมูลสนับสนุนการกำหนดแนวทางการปรับแก้การบังคับใช้กฎหมายกับผู้ฝ่าฝืนอย่างเข้มงวดและได้ผลในเชิงปฏิบัติ โดยรูปแบบการศึกษาได้จากการค้นคว้าข้อมูล ทบทวนแนวคิดพื้นฐาน ทฤษฎีและหลักการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมการนำเข้า ส่งออก นำผ่าน สัตว์ ซากสัตว์ ผลิตภัณฑ์สัตว์ ประมวลกฎหมายอาญาและวิธีพิจารณาความอาญา วิเคราะห์สรุปปัญหาที่เกิดขึ้นจริงจากการปฏิบัติงาน

จากการศึกษาพบว่า การบังคับใช้กฎหมายตามความในมาตรา 31 แห่งพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558 แก่ผู้เดินทางระหว่างประเทศผ่านทางท่าอากาศยานสุวรรณภูมินั้น ขาดประสิทธิภาพในการบังคับใช้ ผู้ฝ่าฝืนกฎหมายได้รับโทษความผิดไม่เหมาะสมกับการกระทำผิด กระบวนการดำเนินคดีใช้เวลานาน ไม่มีความคืบหน้าเกิดกรณีคดีหายและมีคดีค้างในระบบ อันเนื่องมาจากสาเหตุปัญหา 3 ประเด็นคือ ประเด็นแรกสาเหตุจากตัวมาตรการกฎหมายที่มีการบัญญัติอัตราโทษจำคุกสูงเกินหนึ่งปี สารวัตรฯ ไม่มีอำนาจเปรียบเทียบคดี ต้องส่งฟ้องศาลเท่านั้น หากแต่ว่าสาระสำคัญในข้อห้ามกลับบัญญัติไว้ไม่ครอบคลุมในเรื่องของเจตนา เมื่อเข้าสู่กระบวนการในชั้นศาล ผู้กระทำผิดมีโอกาสไม่ต้องรับโทษหรือได้รับเพียงโทษปรับ ส่วนโทษจำคุกให้รอลงอาญา ซึ่งหากต้องการดำเนินคดีผู้กระทำผิดและให้ได้รับโทษจำคุกด้วยจึงจำเป็นต้องแจ้งข้อกล่าวหาการฝ่าฝืนมาตรการกฎหมายศุลกากรไปด้วย ประเด็นที่สองสาเหตุจากการที่เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจตามกฎหมายฉบับนี้ขาดความรู้ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ในขั้นตอนการดำเนินคดีอาญากับผู้เดินทางที่ฝ่าฝืนกฎหมายซึ่งมีรายละเอียดที่ต้องใช้เวลาดำเนินการกับผู้กระทำผิดนานนับชั่วโมง กอปรกับมีอัตราค่าล้างไม่เพียงพอจึงทำให้ภาพรวมความผิดอาญามาตรา 31 มีปริมาณคดีน้อยหากเทียบกับจำนวนผู้เดินทางระหว่างประเทศผ่านช่องทางท่าอากาศยานสุวรรณภูมิที่มีตลอด 24 ชั่วโมง ประเด็นที่สามสาเหตุจากระบบการดำเนินคดีอาญาที่มีความล่าช้าขั้นตอนการดำเนินการผ่านหลายหน่วยงานจึงเกิดความไม่คืบหน้าคดี เป็นภาระของหน่วยงานที่ต้องคอยติดตามสอบถามผลการดำเนินคดีจนสิ้นสุด ตั้งแต่ในชั้นของพนักงานสืบสวนที่ใช้เวลาในการสอบสวนนานนับปี หรือคดีไม่ปรากฏข้อมูลในสารบบคดีหลังจากส่งสำนวนการสอบสวนให้อัยการไปแล้ว หรือผู้กระทำผิดหลังประกันตัวไปแล้วมีการหลบหนี ข้อเสนอแนะให้มีการแก้ไขสาระที่บัญญัติในมาตรา 31 โดยครอบคลุมการต้องรับผิดแม้ได้กระทำโดยไม่เจตนา และปรับลดโทษจำคุกในมาตรา 68 จากจำคุกไม่เกินสองปี เป็นจำคุกไม่เกินหนึ่งปี เพื่อให้สามารถเปรียบเทียบคดีได้ เพื่อความรวดเร็วในการกำหนดโทษแก่ผู้กระทำผิดและลดปัญหาคดีค้างในระบบ

คำสำคัญ : พระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ ปัญหา มาตรา 31 บังคับใช้

¹ดำนกักกันสัตว์จันทบุรี อ.โป่งน้ำร้อน จ.จันทบุรี 22140

²สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนนทบุรี อ.บางใหญ่ จ.นนทบุรี 11140

Study the Problems of Law Enforcement under Section 31 of the Animal Epidemic Act B.E. 2558 on International Passengers traveling through Suvarnabhumi Airport

Nattakarn Khuruphan¹ , Saowanee Puangpaiboon²

Abstract

The aims of this study were to 1) investigate problems of law enforcement under section 31 of the Animal Epidemic Act B.E. 2558 on international passengers traveling through Suvarnabhumi Airport 2) identify the litigation process, limitations and gaps in law enforcement under section 31 of the Animal Epidemic Act B.E. 2558 on international passengers traveling through Suvarnabhumi Airport 3) obtain information to support the determination of guidelines for adjusting law enforcement against violators in a strict and practical manner. The educational model is derived from researching information. Review basic concepts Theories and legal principles related to controlling the import, export, transit of animals, animal carcasses, animal products. Criminal Code and Criminal Procedure Analyze and summarize actual problems arising from operations.

From the study, it was found that enforcing the law according to Section 31 of the Animal Epidemics Act B.E.2558 on international passengers traveling through Suvarnabhumi Airport is lack of efficiency in enforcement violators of the law receive punishments that are not appropriate for their crimes. The litigation process takes a long time. There is no progress in missing cases and there are cases stuck in the system. Caused by 3 problems: The first issue is caused by the law that stipulates a high prison sentence of more than one year. The inspector has no authority to compare cases. Must submit a lawsuit to court only but the essence of the prohibition is not covered in terms of intent. When entering the court process Offenders have a chance of not being punished or receiving only a fine. As for the prison sentence, the sentence will be suspended. If wanting to prosecute the offender and receive a prison sentence, it is necessary to report the charge of violation of the customs law as well. The second issue is due to the lack of knowledge of the officials with authority under this law. Expertise and experience in prosecuting criminal cases against travelers who break the law, with details requiring hours of processing time. Coupled with insufficient manpower, the overall number of criminal cases under Section 31 is low when compared to the number of international travelers passing through Suvarnabhumi Airport, which is available 24 hours a day. The third issue is due to the criminal prosecution system which has delays in processing procedures through many agencies, resulting in no progress in the case. It is the responsibility of the agency to follow up and inquire about the results of legal proceedings until the end. From the level of investigators who spent years investigating or the case does not appear in the case directory after the investigation file has been sent to the prosecutor or the offender escapes after receiving bail.

Keywords: Animal Epidemic Act, problems, section 31, enforcement

¹the Chanthaburi Animal Quarantine Station, Pong Namron, Chanthaburi, 22140

²the Nonthaburi Provincial Livestock Office, Bang Yai, Nonthaburi, 11140

คำนำ

ผู้เขียนได้เลือกศึกษาปัญหาการบังคับใช้กฎหมายตามความในมาตรา 31 แห่งพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558 แก่ผู้เดินทางระหว่างประเทศผ่านทางท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ เนื่องจากมีความสงสัยว่าการดำเนินคดีกับผู้ฝ่าฝืนมาตรา 31 แห่งพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558 คนเหล่านั้นจะได้รับโทษอย่างไรบ้าง เนื่องจากกฎหมายบัญญัติไว้ว่า ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี ปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ นั่นคือโทษสูงสุดที่บัญญัติไว้สำหรับผู้ที่กระทำผิด แต่มิได้หมายความว่าผู้กระทำผิดจะได้รับโทษตามนั้นทุกราย และการดำเนินการทางกฎหมายมีปัญหา อุปสรรคอย่างไรบ้าง บทสรุปสุดท้ายของมาตรการการควบคุมโรคระบาดสัตว์ไม่ให้เข้าประเทศ โดยใช้ในการดำเนินการทางกฎหมายมีประสิทธิภาพมากน้อยแค่ไหน ซึ่งผู้เขียนหวังเป็นอย่างยิ่งว่าผลการศึกษาเรื่องนี้จะประโยชน์ให้กับผู้อ่านไม่มากนักน้อย หากมีข้อผิดพลาดประการใด ต้องขออภัยมา ณ ที่นี้ด้วย

ณัฐกานต์ คุรุพันธ์ , เสาวนีย์ พวงไพบูลย์
มีนาคม/2567

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	(ก)
Abstract	(ข)
คำนำ	(ค)
สารบัญ	(ง)
สารบัญตาราง	(จ)
สารบัญภาพ	(ฉ)
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของผลงาน	1
1.2 วัตถุประสงค์ของผลงาน	1
1.3 ระยะเวลาการดำเนินการ	2
1.4 นิยามศัพท์เฉพาะ	2
1.5 ผู้มีส่วนร่วมในผลงาน	2
บทที่ 2 ความรู้ทางวิชาการหรือแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	3
2.1 ความรู้ทางวิชาการที่เกี่ยวกับการกำหนดเนื้อหาของร่างกฎหมาย	3
2.2 กฎหมาย/ระเบียบที่เกี่ยวข้อง	5
2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	13
บทที่ 3 วิธีการและผลการดำเนินงาน	15
3.1 วิธีการและขั้นตอนการดำเนินการ	15
3.2 ผลการดำเนินการ/วิจารณ์ผล	22
3.3 ผลกระทบ (ในเชิงลบ)	23
3.4 ความยุ่งยากและซับซ้อนในการดำเนินการ	26
3.5 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ	27
บทที่ 4 ข้อเสนอแนะ	28
กิตติกรรมประกาศ	30
บรรณานุกรม	31
ภาคผนวก ก รายละเอียดขั้นตอนการจับกุมดำเนินคดีผู้ฝ่าฝืนมาตรา 31 แห่งพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558	35
ภาคผนวก ข ระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง (เพิ่มเติม)	46
การเผยแพร่	50

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 ข้อมูลการดำเนินคดีความผิดมาตรา 31 แห่งพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558 แก่ผู้เดินทางระหว่างประเทศ ที่เดินทางผ่านช่องทางท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ	19
ตารางที่ 2 สรุปมาตราประมวลกฎหมายอาญาที่เกี่ยวข้องในการพิจารณาโทษสำหรับผู้กระทำความผิดมาตรา 31 ตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558	20
ตารางที่ 3 สรุปผลสถิติการดำเนินคดีมาตรา 31 ตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558 ฉบับปัจจุบัน ตั้งแต่มีการประกาศใช้	21
ตารางที่ 4 รายการแจ้งผลคดีฟ้องความอาญา รายงานการสอบสวนคดีที่ 101/2566	22

สารบัญภาพ

		หน้า
ภาพที่ 1	แผ่นพับประชาสัมพันธ์กฎหมายควบคุมการนำเข้าเนื้อสัตว์และผลิตภัณฑ์จากเนื้อสัตว์ของสาธารณรัฐประชาชนจีน	25
ภาพที่ 2	แผ่นพับประชาสัมพันธ์กฎหมายควบคุมการนำเข้าเนื้อสัตว์และผลิตภัณฑ์จากเนื้อสัตว์ของไทย	25
ภาพที่ 3	แผ่นพับประชาสัมพันธ์กฎหมายควบคุมการนำเข้าเนื้อสัตว์และผลิตภัณฑ์จากเนื้อสัตว์ของญี่ปุ่น	26
ภาพผนวก 1	เมื่อพบการกระทำผิดซึ่งหน้า	36
ภาพผนวก 2	ดำเนินการยึดอายัดของกลาง	37
ภาพผนวก 3	ทำการพ่นน้ำยาฆ่าเชื้อเพื่อทำลายเชื้อโรคเบื้องต้น	38
ภาพผนวก 4	รวบรวมของกลางพร้อมควบคุมตัวผู้กระทำความผิดส่งพนักงานสอบสวนที่สถานีตำรวจในท้องที่เกิดเหตุ	38
ภาพผนวก 5	ทำบันทึกการจับกุมส่งพนักงานสอบสวน (หน้าที่ 1)	39
ภาพผนวก 6	ทำบันทึกการจับกุมส่งพนักงานสอบสวน (หน้าที่ 2)	40
ภาพผนวก 7	หนังสือร้องทุกข์กล่าวโทษให้ดำเนินคดีต่อผู้กระทำความผิด	41
ภาพผนวก 8	พนักงานสอบสวนออกเลขคดี ในรายงานประจำวันเกี่ยวกับคดีสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นอันเสร็จสิ้นกระบวนการในส่วนของสารวัตรกรมปศุสัตว์ (หน้าที่ 1)	42
ภาพผนวก 9	รายงานประจำวันเกี่ยวกับคดี สำนักงานตำรวจแห่งชาติ พนักงานสอบสวนออกเลขคดี เป็นอันเสร็จสิ้นกระบวนการในส่วนของสารวัตรกรมปศุสัตว์ (หน้าที่ 2)	43
ภาพผนวก 10	รายงานประจำวันเกี่ยวกับคดี สำนักงานตำรวจแห่งชาติ พนักงานสอบสวนออกเลขคดี เป็นอันเสร็จสิ้นกระบวนการในส่วนของสารวัตรกรมปศุสัตว์ (หน้าที่ 3)	44
ภาพผนวก 11	เสร็จสิ้นขั้นตอนการร้องทุกข์กล่าวโทษ	45

บทที่ 1 บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของผลงาน

สถานการณ์โรคระบาดสัตว์ และโรคอุบัติใหม่ ที่เกิดขึ้น ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศรวมไปถึงสุขภาพที่ดีของคนและสัตว์ มาอย่างยาวนาน การกำหนดนโยบาย เพื่อป้องกันและควบคุมโรคระบาดสัตว์ ไม่ให้เกิดขึ้น ไม่ให้มีการแพร่ระบาดไปในวงกว้างจึงมีความสำคัญมาก กรมปศุสัตว์ในฐานะเป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลัก มีการวางนโยบายเรื่องการป้องกัน ควบคุม และกำจัดโรคระบาดสัตว์ มาอย่างต่อเนื่อง โดยได้มีการตราพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2499 ออกมาบังคับใช้ มีการกำหนดมาตรการต่างๆ ในการควบคุมโรคสัตว์ แต่ก็พบว่ายังมีความบกพร่องในหลายด้าน ซึ่งต่อมาได้มีการตราพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558 ออกมาบังคับใช้ เพื่ออุดช่องว่างที่เกิดขึ้น (จิรนนท์, 2563) โดยสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (2558) ได้ระบุไว้ท้ายประกาศว่า “การประกาศใช้พระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558 มีเหตุผลเพื่อให้การป้องกันและควบคุมโรคระบาดที่เกิดกับสัตว์และการทำงานของสัตวแพทย์ สารวัตร และพนักงานเจ้าหน้าที่ มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อันเป็นการคุ้มครองความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน และเพื่อประโยชน์ในทางเศรษฐกิจของประเทศ มาตรการสำคัญของกฎหมายที่กำหนดขึ้นเพื่อป้องกันและควบคุมโรคระบาดโดยการควบคุมการเคลื่อนย้ายสัตว์หรือซากสัตว์ระหว่างประเทศ โดยการนำเข้า ส่งออก หรือนำผ่านราชอาณาจักรซึ่งสัตว์หรือซากสัตว์ ต้องได้รับใบอนุญาตจากอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายทุกครั้งเคลื่อนย้าย รวมทั้งปรับปรุงบทกำหนดโทษและอัตราค่าธรรมเนียมให้เหมาะสมยิ่งขึ้น” อย่างไรก็ตาม หลังจากได้ประกาศใช้ ก็พบว่ายังคงมีปัญหาในการบังคับใช้ โดยเฉพาะมาตรา 31 ที่เน้นควบคุมการนำเข้า นำออก และนำผ่านสัตว์-ซากสัตว์เพื่อป้องกันโรคระบาด ที่เกิดผลกระทบต่อผู้เดินทางระหว่างประเทศที่ส่วนใหญ่ยังไม่ทราบข้อกำหนด และไม่มีเจตนาในการกระทำความผิด เป็นประชาชนธรรมดา นักเรียน นักศึกษา ที่ยังไม่มีรายได้ บางครั้ง นำติดตัวเข้ามาเพียงเล็กน้อย แต่มีโทษทางอาญาโดยต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี ปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ซึ่งเป็นโทษที่สูงต้องเข้าสู่กระบวนการพิจารณาคดี ตัดสินความผิดโดยศาลพิพากษาลงโทษเท่านั้น หรือในขั้นตอนการดำเนินคดีกับผู้ที่จงใจหรือเจตนากระทำความผิด กระบวนการดำเนินคดีมีความล่าช้า กว่าคดีจะถึงที่สุด ผู้กระทำความผิดยังไม่ต้องรับโทษ ผลที่เกิดขึ้นทำให้ไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายเท่าที่ควร ผู้เขียนจึงต้องการศึกษาปัญหาการบังคับใช้กฎหมายตามความในมาตรา 31 แห่งพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558 เน้นศึกษาปัญหาในคดีที่เกิดขึ้นกับผู้เดินทางระหว่างประเทศ ผ่านทางท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ ซึ่งเป็นช่องทางเข้า-ออกประเทศที่ใหญ่ที่สุด มีผู้เดินทางที่หลากหลาย

1.2 วัตถุประสงค์ของผลงาน

1.2.1 เพื่อศึกษาปัญหาการบังคับใช้กฎหมายตามความในมาตรา 31 แห่งพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558 แก่ผู้เดินทางระหว่างประเทศผ่านทางท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ

1.2.2 เพื่อศึกษากระบวนการในการดำเนินคดี ช่องว่างและข้อจำกัดของการบังคับใช้กฎหมายตามความในมาตรา 31 แห่งพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558 แก่ผู้เดินทางระหว่างประเทศผ่านทางท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ

1.2.3 เพื่อให้ได้ข้อมูลสนับสนุนการกำหนดแนวทางปรับแก้ไขการบังคับใช้กฎหมายกับผู้ฝ่าฝืนอย่างเข้มงวดและได้ผลในเชิงปฏิบัติ

1.3 ระยะเวลาการดำเนินการ

ผู้เขียนเริ่มศึกษาประเด็นกฎหมาย ติดตามผล เก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์และสรุปผลในช่วงระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ 2565 – มีนาคม 2567 รวมทั้งสิ้น 2 ปี 1 เดือน

1.4 นิยามศัพท์เฉพาะ

สารวัตร / สารวัตรฯ คือ สารวัตรตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558

เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจบังคับใช้กฎหมาย คือ สารวัตร

กฎหมายศุลกากร คือ พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560

1.5 ผู้มีส่วนร่วมในผลงาน

1.5.1 นางสาวนีย์ พวงไพบูลย์ ตำแหน่งนายสัตวแพทย์ชำนาญการ สังกัดสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนนทบุรี สัดส่วนของผลงานร้อยละ 20

บทที่ 2

ความรู้ทางวิชาการหรือแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ผลงานเรื่อง การศึกษาปัญหาการบังคับใช้กฎหมายตามความในมาตรา 31 แห่งพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558 แก่ผู้เดินทางระหว่างประเทศผ่านทางท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ ผู้เขียนได้ใช้ความรู้ทางวิชาการ ความชำนาญงาน หรือความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ ในการค้นคว้า ทบทวนแนวคิด พื้นฐาน ทฤษฎี และหลักการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมการนำเข้า ส่งออก นำผ่าน สินค้า ผลิตภัณฑ์ ณ ช่องทางเข้า-ออกประเทศ ตามหัวข้อดังต่อไปนี้

- 2.1 ความรู้ทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดเนื้อหาของร่างกฎหมาย
 - 2.1.1 การใช้ระบบอนุญาตในกฎหมาย
 - 2.1.2 การใช้ระบบคณะกรรมการในกฎหมาย
 - 2.1.3 การใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่
 - 2.1.4 การกำหนดโทษอาญา
- 2.2 กฎหมาย/ระเบียบที่เกี่ยวข้อง
 - 2.2.1 พระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558
 - 2.2.2 พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2562
 - 2.2.3 พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560
 - 2.2.4 ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พ.ศ. 2477
 - 2.2.5 ประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2499
- 2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการบังคับใช้กฎหมาย

โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1 ความรู้ทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดเนื้อหาของร่างกฎหมาย

ปัจจุบันกฎหมายหลายฉบับ กำหนดให้การทำกิจกรรมต่าง ๆ หลายกิจกรรมของประชาชน ต้องได้รับอนุญาตหรือได้รับใบอนุญาตจากรัฐก่อน จึงจะทำกิจกรรมนั้นได้ บางเรื่องก่อให้เกิดภาระแก่ประชาชนโดยไม่จำเป็น ต้องเสียทั้งค่าใช้จ่ายและเสียเวลาในการยื่นเรื่องต่าง ๆ กว่าจะได้รับอนุญาตซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพของประชาชน และยังอาจนำมาสู่ปัญหาการทุจริตเพื่อให้ได้รับอนุญาตได้ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับปัจจุบัน พ.ศ. 2560 ได้มีการควบคุมเนื้อหาของกฎหมายโดยบัญญัติไว้ในมาตรา 77 วรรค 3 เพื่อให้ได้กฎหมายที่มีคุณภาพออกมาบังคับใช้กับประชาชน มีความเหมาะสมและเป็นหลักประกันความยุติธรรมต่อสังคม ที่ได้กำหนดเรื่องเนื้อหาของร่างกฎหมายที่จะ ใช้ระบบอนุญาตและระบบคณะกรรมการว่าจะออกกฎหมายได้เฉพาะกรณีที่เป็น ส่วนการกำหนดหลักเกณฑ์การใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐและให้มีการกำหนดระยะเวลาการดำเนินการให้ชัดเจน และการกำหนดโทษทางอาญาในกฎหมายนั้นให้กำหนดเฉพาะกรณีที่ร้ายแรง ซึ่งจะเห็นได้ว่าการควบคุมเนื้อหาของร่างกฎหมายมีหลักการสำคัญ 4 ประการ อันได้แก่

2.1.1 การใช้ระบบอนุญาตในกฎหมาย มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เป็นมาตรการในการควบคุมและกำกับดูแลการทำกิจกรรมหรือการประกอบธุรกิจของประชาชนที่มีความเข้มงวดสูงหรือมีความจำเป็นต้องกำหนดจำนวนหรือปริมาณ เพราะมีลักษณะที่กระทบต่อชีวิต สิทธิ เสรีภาพ สังคม หรือประโยชน์

สาธารณะอย่างไรแรง จึงต้องห้ามมิให้ประกอบกิจกรรมหรือธุรกิจนั้นจนกว่าจะได้รับอนุญาต โดยการใช้ระบบอนุญาตสามารถกระทำได้เมื่อ

- 1) เป็นกรณีที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ เนื่องจากการควบคุมหรือกำกับดูแลตามระดับอื่นไม่เพียงพอสำหรับการคุ้มครองประโยชน์ส่วนรวมของประชาชน
- 2) ไม่มีมาตรการอื่นที่ดีกว่า เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองประโยชน์ส่วนรวมของประชาชน
- 3) ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม
- 4) ไม่เป็นภาระแก่ประชาชนจนไม่คุ้มค่ากับประโยชน์ที่ภาครัฐจะได้รับ

ซึ่งจะเห็นได้ว่าการควบคุมการนำเข้าในหรือส่งออกไปนอกราชอาณาจักร หรือนำผ่านราชอาณาจักรซึ่ง สัตว์-ซากสัตว์ สัตว์ป่า-ซากสัตว์ป่า ที่จัดเป็นของต้องกำกัด้มีการใช้ระบบอนุญาตในกฎหมายที่ต้องขออนุญาตจากหน่วยงานที่รับผิดชอบเสียก่อน ซึ่งดูเหมือนจะเป็นอุปสรรคต่อการอำนวยความสะดวกทางการค้า แต่รัฐจำเป็นต้องมีมาตรการควบคุมดูแล เพื่อคุ้มครองผลประโยชน์ของประชาชนในประเทศเป็นสำคัญ ดังนั้น การประกอบการค้าระหว่างประเทศ ผู้ประกอบการจึงควรศึกษากฎหมายศุลกากรและตรวจสอบกฎหมายหน่วยงานที่ควบคุมดูแลสินค้านั้นด้วย ก่อนที่จะนำเข้าในหรือส่งออกไปนอกราชอาณาจักร หรือนำผ่านราชอาณาจักร เพื่อเป็นการหลีกเลี่ยงการกระทำความผิดตามกฎหมาย (สุภัทร, 2567)

2.1.2 การใช้ระบบคณะกรรมการในกฎหมาย ภารกิจที่จำเป็นเพื่อให้มีระบบคณะกรรมการให้กระทำได้เพียงเท่าที่จำเป็น ได้วางหลักการไว้ดังต่อไปนี้

1) กรณีต้องวางกฎเกณฑ์ในการกำกับควบคุมกิจกรรมทางเศรษฐกิจ หรือกิจกรรมที่ต้องการความเป็นกลางปราศจากการแทรกแซงทางการเมือง เช่น ตลาดทุน เช่น คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ หรือ ตลาดเงิน เช่น คณะกรรมการนโยบายทางการเงิน หรือการสื่อสารโทรคมนาคมและการขนส่ง เช่น คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม หรือ คณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน

2) กรณีต้องวินิจฉัยชี้ขาด เช่น คณะกรรมการแข่งขันทางการค้า คณะกรรมการวินิจฉัยข้อมูลข่าวสารของทางราชการ ซึ่งคณะกรรมการประเภทนี้ต้องมีความเป็นกลางและมีความเชี่ยวชาญ และต้องพิจารณาโดยยึดหลักความยุติธรรม เช่น การรับฟังความทุกฝ่าย

3) กรณีให้คำปรึกษาทางเทคนิคหรือเป็นเรื่องซึ่งต้องการความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านเพื่อประกอบการตัดสินใจของผู้มีหน้าที่และอำนาจตามกฎหมาย เช่น คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

4) กรณีพิจารณาหาข้อยุติที่ได้รับการยอมรับร่วมกัน โดยมีตัวแทนจากภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น คณะกรรมการกำหนดค่าจ้างขั้นต่ำ ต้องมาจากตัวแทนนายจ้าง ตัวแทนลูกจ้าง และผู้แทนภาครัฐ

สำหรับภารกิจที่**ไม่จำเป็นต้องใช้ระบบคณะกรรมการ** มีหลักเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

ภารกิจที่มีลักษณะเป็นการบริหาร เช่น การอนุมัติ การอนุญาต เนื่องจากระบบการอนุมัติ การอนุญาตต่าง ๆ อยู่ในอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานเป็นผู้รับผิดชอบหากมอบให้คณะกรรมการเป็นผู้อนุมัติอนุญาต อาจทำให้เกิดความล่าช้าในการดำเนินการได้

ภารกิจที่มีลักษณะเป็นงานประจำ หรืองานซึ่งเจ้าหน้าที่สามารถตัดสินใจดำเนินการได้เอง ภายใต้ระเบียบและกฎเกณฑ์ โดยมีผู้รับผิดชอบตามลำดับชั้นของการบริหาร และไม่ใช่งานจำเป็นอย่างที่อาศัย การปรึกษาหารือจากคณะกรรมการ

2.1.3 การใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ "ดุลพินิจ" เป็นเครื่องมือที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ใช้ในการ บังคับกฎหมาย โดยนำมาใช้ในเรื่องของการอนุมัติ อนุญาต หรือการกำหนดโทษ เหตุที่จำเป็นต้องกำหนดให้ เจ้าหน้าที่ของรัฐมีอำนาจดุลพินิจเนื่องจากไม่อาจกำหนดรายละเอียดของทุกเรื่องไว้ในกฎหมายได้ และไม่อาจ รู้ข้อเท็จจริงต่าง ๆ ได้ล่วงหน้า จึงจำเป็นต้องให้เจ้าหน้าที่ของรัฐ สามารถใช้ดุลพินิจพิจารณาให้เหมาะสม ตาม ข้อเท็จจริงในแต่ละสถานการณ์ได้ โดยเจ้าหน้าที่ของรัฐสามารถเลือกดำเนินการได้ตามที่กฎหมายกำหนดไว้ ทั้งนี้ การใช้อำนาจดุลพินิจต้องเป็นไปตามเงื่อนไขของกฎหมาย มีความเหมาะสม สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ของกฎหมาย และต้องมีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ โดยการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้น ในมาตรา 23 แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ.2562 ได้ กำหนดหลักเกณฑ์ไว้ว่า

- 1) ต้องไม่ขัดหรือแย้งต่อหลักการสำคัญที่รัฐธรรมนูญรับรอง
- 2) ต้องสอดคล้องกับหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี
- 3) ต้องสอดคล้องและปฏิบัติตามกฎหมาย ว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ
- 4) ต้องยึดหลักความพอสมควรแก่เหตุและหลักความได้สัดส่วนระหว่างประโยชน์ที่ส่วนรวม จะได้รับกับสิทธิและเสรีภาพและประโยชน์ที่บุคคลต้องเสียไป และ
- 5) ต้องยึดหลักความเสมอภาคและต้องไม่เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล

2.1.4. การกำหนดโทษอาญา เฉพาะความผิดร้ายแรง ในมาตรา 21 (8) แห่ง พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ 2562 กำหนดให้หน่วยงานของรัฐต้องตรวจสอบและพิจารณาจัดทำร่างกฎหมายตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด โดยกรณี การกำหนดโทษอาญาในกฎหมายสำหรับการกระทำความผิดใด ๆ ต้องพิจารณาถึงหลักเกณฑ์ 2 ประการคือ

- 1) การกระทำนั้นต้องกระทบต่อความมั่นคง หรือความปลอดภัยของประเทศ ความสงบ เรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชนอย่างร้ายแรง หรือมีผลกระทบต่อส่วนรวม และ
- 2) เป็นกรณีที่ไม่สามารถใช้มาตรการอื่นใดเพื่อบังคับใช้กฎหมายอย่างได้ผลและมี ประสิทธิภาพเพียงพอที่จะให้ประชาชนปฏิบัติตามกฎหมายได้

โทษอาญาที่จะลงแก่ผู้ซึ่งกระทำความผิดนั้น กฎหมายกำหนดไว้ 5 ประการได้แก่ ประหาร ชีวิต จำคุก กักขัง ปรับ ริบทรัพย์สิน

2.2 กฎหมาย/ระเบียบที่เกี่ยวข้อง ในการควบคุมโรคระบาดสัตว์มีกฎหมายที่ใช้ระบบอนุญาตเพื่อการควบคุม การนำเข้า ส่งออก นำผ่าน สัตว์ ซากสัตว์ ผลิตภัณฑ์สัตว์ ณ ช่องทางเข้า-ออกประเทศ ดังนี้

2.2.1 พระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558

มาตรากฎหมาย แห่ง พระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558 ที่เกี่ยวข้องกับการควบคุม สัตว์-ซากสัตว์ในการนำเข้า ส่งออก นำผ่าน ราชอาณาจักร มีดังนี้

มาตรา 31 บัญญัติว่า “เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและควบคุมโรคระบาด ผู้ใดนำเข้าสู่ออกหรือนำผ่านราชอาณาจักรซึ่งสัตว์หรือซากสัตว์ต้องได้รับใบอนุญาตจากอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายทุกครั้งให้นำเข้าสู่ออกหรือนำผ่านราชอาณาจักร”

วรรคสอง บัญญัติว่า “การขออนุญาต การออกใบอนุญาต และวิธีการนำเข้าส่งออก หรือนำผ่านราชอาณาจักรให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด”

โดยมาตรา 31 นี้ มีความสอดคล้องตามคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย (2563) เรื่อง การใช้ระบบอนุญาตในกฎหมาย เป็นมาตรการในการควบคุมและกำกับดูแลการทำกิจกรรมหรือการประกอบธุรกิจของประชาชนที่มีความเข้มงวดสูง หรือมีความจำเป็นต้องกำหนดจำนวนหรือปริมาณ เพราะมีผลกระทบต่อชีวิต ประโยชน์สาธารณะอย่างรุนแรง จึงต้องห้ามมิให้ประกอบกิจกรรมหรือธุรกิจนั้น จนกว่าจะได้รับอนุญาต ในกรณีนี้คือการป้องกันโรคสัตว์ที่อาจแพร่มาพร้อมกับตัวสัตว์และส่วนที่ได้จากสัตว์ ซึ่งส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม และสุขภาพประชาชนของประเทศ เมื่อพิจารณาจากข้อความในมาตรากฎหมายจะเห็นได้ว่าใช้บังคับแก่ทุกกิจกรรมหรือการประกอบธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการเคลื่อนย้ายสัตว์หรือซากสัตว์ของประชาชน ทุกรูปแบบ ทุกขนาดปริมาณน้ำหนัก ทุกช่องทางผ่าน เข้า-ออก ประเทศ โดยไม่มีข้อยกเว้นหรืออนุโลม

เมื่อนำระบบอนุญาตมาใช้กับกิจกรรมนำเข้าส่งออกหรือนำผ่านราชอาณาจักรซึ่งสัตว์หรือซากสัตว์แล้ว ผู้ที่คอยควบคุม กำกับดูแลให้เป็นไปตามบัญญัตินี้คือ สารวัตร โดยในหมวด 4 ได้กล่าวถึงอำนาจหน้าที่ของสัตวแพทย์และสารวัตร ที่เกี่ยวข้องกับผู้เดินทางผ่าน เข้า-ออกประเทศ ไว้ดังนี้

มาตรา 41 (2) บัญญัติว่า ให้สารวัตรมีอำนาจ “เข้าไปในอาคารหรือสถานที่อื่นใดในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าจะมีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้เพื่อตรวจค้นและยึดหรืออายัดสัตว์หรือซากสัตว์ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดตามพระราชบัญญัตินี้หรือพยานหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือจับกุมผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ โดยไม่ต้องมีหมายค้นในกรณี (ค) เมื่อมีพยานหลักฐานตามสมควรว่าสัตว์หรือซากสัตว์ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ หรือพยานหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องได้ซ่อนหรืออยู่ในอาคารหรือสถานที่นั้นประกอบกับต้องมีเหตุอันควรเชื่อว่าจะเนื่องจากการเนิ่นช้าว่าจะเอาหมายค้นมาได้สัตว์หรือซากสัตว์หรือพยานหลักฐานนั้นจะถูกโยกย้ายทำลายหรือทำให้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม”

(4) บัญญัติว่า ให้สารวัตรมีอำนาจ “จับกุมผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้โดยไม่ต้องมีหมายจับเมื่อปรากฏว่ามีการกระทำความผิดซึ่งหน้า หรือมีเหตุอื่นที่ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาบัญญัติไว้ เพื่อส่งพนักงานสอบสวนดำเนินการต่อไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา”

วรรคห้า บัญญัติว่า “การค้นและการจับตามมาตรานี้ให้สารวัตรปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา”

มาตรา 68 บัญญัติว่า “ผู้ใดนำเข้าสู่ออกหรือนำผ่านราชอาณาจักรซึ่งสัตว์หรือซากสัตว์โดยไม่ได้รับใบอนุญาตตามมาตรา 31 วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปีหรือปรับไม่เกิน สองแสนบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ”

ในตัวบทกำหนดโทษตามมาตรา นี้ถือเป็นโทษที่สูง ทุกกิจกรรมหรือการประกอบธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการเคลื่อนย้ายสัตว์หรือซากสัตว์ของประชาชนทุกรูปแบบ ทุกขนาดปริมาณน้ำหนัก ทุกช่องทางผ่าน เข้า-ออกประเทศ ที่ฝ่าฝืนมาตรา 31 ต้องถูกจับกุม ควบคุมตัวส่งพนักงานสอบสวน ฟ้องร้องเพื่อให้ได้รับโทษ โดยไม่มีข้อยกเว้นหรืออนุโลม

2.2.2 พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2562

มาตรา ๖ หมาย แห่ง พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2562 ที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมสัตว์-ซากสัตว์ในการนำเข้า ส่งออก ราชอาณาจักร มีดังนี้

มาตรา 22 บัญญัติว่า "ห้ามมิให้ผู้ใดนำเข้าหรือส่งออกซึ่งสัตว์ป่าสงวนซากสัตว์ป่าสงวนหรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าสงวนเว้นแต่ได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี"

มาตรา 23 "ผู้ใดจะนำเข้าหรือส่งออกซึ่งสัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ สัตว์ป่าควบคุม ซากสัตว์ป่าดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าดังกล่าว ต้องได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี"

วรรคสอง บัญญัติว่า "การอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ในกรณีเป็นสัตว์ป่าคุ้มครอง หรือซากสัตว์ป่าคุ้มครอง จะกระทำได้ เฉพาะกรณีที่เป็นกรกระทำเพื่อกิจการสวนสัตว์ของผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์ ตามมาตรา 33 หรือสวนสัตว์ที่หน่วยงานของรัฐจัดตั้งตามหน้าที่"

วรรคสาม บัญญัติว่า "ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่การนำเข้าหรือส่งออกซึ่งซากสัตว์ป่าคุ้มครอง ซากสัตว์ป่า ควบคุม และผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าดังกล่าว เพื่อใช้สอยส่วนตัวตามชนิด ประเภท และจำนวน ที่อธิบดีประกาศกำหนด"

วรรคสี่ บัญญัติว่า "คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ขอรับใบอนุญาตและผู้รับโอนใบอนุญาต หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาต อายุใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต การโอน ใบอนุญาต และการออกใบแทนใบอนุญาต ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง"

มาตรา 89 วรรคสอง บัญญัติว่า "ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 12 มาตรา 22 วรรคหนึ่ง หรือมาตรา 29 ถ้ากระทำต่อสัตว์ป่าสงวน ซากสัตว์ป่าสงวน หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าสงวน ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบห้าปี หรือ ปรับตั้งแต่สามแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ"

มาตรา 93 บัญญัติว่า "ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 23 วรรคหนึ่ง หรือมาตรา 32 วรรคสอง หรือ ฝ่าฝืนมาตรา 32 วรรคสาม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำ ทั้งปรับ"

โดยเจตนารมณ์ของหลักของพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2562 นี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันการสูญพันธุ์ของชนิดสัตว์หายาก ป้องกันการรุกรานจากชนิดสัตว์ที่ไม่พึงปรารถนาซึ่งอาจทำให้เกิดความเสียหายโดยตรงจากการแพร่ระบาดของพันธุ์สัตว์หรือโดยทางอ้อมจากการผสมพันธุ์กับสัตว์ประจำถิ่นภายในประเทศ แต่ในกิจกรรมหรือธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการเคลื่อนย้ายที่สัตว์ป่าคุ้มครองหรือสัตว์ป่าควบคุมหรือซากสัตว์ป่าดังกล่าว นั้น หากเป็นสัตว์ที่อยู่ในประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดสัตว์ชนิดอื่นตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558 พ.ศ. 2565 ก็จะต้องเข้าสู่ระบบอนุญาตในกฎหมายตามมาตรา 31 แห่งพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558 นี้ด้วย โดยต้องได้รับใบอนุญาตจากอธิบดีกรมปศุสัตว์หรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายทุกครั้งให้นำเข้าส่งออกหรือนำผ่านราชอาณาจักร ผู้ฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามก็จะมีผลตามมาตรา 68 ด้วยเช่นกัน

2.2.3 พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560

มาตรา ๖ หมาย แห่ง พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560 ที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมสัตว์-ซากสัตว์ในการนำเข้า ส่งออก ราชอาณาจักร มีดังนี้

มาตรา ๔ วรรคสอง บัญญัติว่า ในพระราชบัญญัตินี้ “ผู้นำของเข้า” ให้หมายความรวมถึง เจ้าของ ผู้ครอบครอง หรือผู้มีส่วนได้เสียในของใดๆ นับแต่เวลาที่นำของนั้นเข้ามาในราชอาณาจักรจนถึงเวลาที่พนักงานศุลกากรได้ส่งมอบให้ไปโดยถูกต้องพ้นจากอากรักขาของพนักงานศุลกากร

วรรคห้า บัญญัติว่า “ของต้องกำกั” หมายความว่า ของที่มีกฎหมายกำหนดว่า หากจะมีการนำเข้ามาในหรือส่งออกไปนอกราชอาณาจักร หรือนำผ่านราชอาณาจักร จะต้องได้รับอนุญาตหรือปฏิบัติให้ครบถ้วนตามที่กำหนดไว้ในกฎหมาย

วรรคหก บัญญัติว่า “ด่านศุลกากร” หมายความว่า ท่า ที่ หรือสนามบินที่ใช้สำหรับการนำของเข้า การส่งของออกการผ่านแดน การถ่ายลำ และการศุลกากรอื่น เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติพิธีการศุลกากร

มาตรา 242 บัญญัติว่า “ผู้ใดนำเข้ามาในหรือส่งออกไปนอกราชอาณาจักรซึ่งของที่ยังมิได้ผ่านพิธีการศุลกากร หรือเคลื่อนย้ายของออกไปจากยานพาหนะ คลังสินค้าทัณฑ์บน โรงพักสินค้า ที่มั่นคงท่าเรือรับอนุญาต หรือเขตปลอดอากร โดยไม่ได้รับอนุญาตจากพนักงานศุลกากร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับเป็นเงินสี่เท่าของราคาของซึ่งได้รวมค่าอากรเข้าด้วยแล้ว หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้รับของนั้นไม่ว่าจะมีผู้ถูกลงโทษตามคำพิพากษาหรือไม่”

วรรคสอง บัญญัติว่า “ผู้ใดพยายามกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษเช่นเดียวกัน”

มาตรา 244 บัญญัติว่า “ผู้ใดนำของที่ผ่านหรือกำลังผ่านพิธีการศุลกากรเข้ามาในราชอาณาจักร หรือส่งของดังกล่าวออกไปนอกราชอาณาจักร หรือนำของเข้าเพื่อการผ่านแดนหรือการถ่ายลำ โดยหลีกเลี่ยงข้อจำกัดหรือข้อห้ามอันเกี่ยวกับของนั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และศาลอาจสั่งริบของนั้นก็ได้ ไม่ว่าจะมีผู้ถูกลงโทษตามคำพิพากษาหรือไม่”

วรรคสอง บัญญัติว่า “ผู้ใดพยายามกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษเช่นเดียวกัน”

สุภัทร (2567) ได้รวบรวมข้อมูลให้ความรู้เกี่ยวกับการนำเข้าส่งออกหรือนำผ่านราชอาณาจักรของต้องกำกัเอาไว้ว่า "พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560 ได้มีการกำหนดนิยามคำว่า “**ของต้องกำกั**” หมายความว่า ของที่มีความหมายกำหนดว่า หากจะมีการนำเข้ามาในหรือส่งออกไปนอกราชอาณาจักร หรือนำผ่านราชอาณาจักร จะต้องได้รับอนุญาตหรือปฏิบัติให้ครบถ้วนตามที่กำหนดไว้ในกฎหมาย" ซึ่งผู้นำเข้า ส่งออก หรือนำผ่านราชอาณาจักรของต้องกำกัจะต้องได้รับอนุญาตหรือปฏิบัติให้ครบถ้วนตามกฎหมายอื่น ๆ ที่ควบคุมดูแลสินค้านั้นได้กำหนดไว้ ผู้นำเข้า ส่งออก หรือนำผ่านราชอาณาจักรของต้องกำกัโดยไม่ได้รับอนุญาตหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายกำหนดไว้ให้ครบถ้วน จะมีความผิดตามกฎหมายที่ควบคุมดูแลสินค้านั้น และเป็นความผิดตามกฎหมายศุลกากรด้วย โดยการควบคุมดูแลสินค้าเพื่อการนำเข้า ส่งออก หรือนำผ่านราชอาณาจักร มีเหตุผลหลายประการซึ่งส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ เนื่องจากเกี่ยวข้องกับ

- 1) ความมั่นคงแห่งรัฐหากนำเข้าโดยเสรีอาจก่อให้เกิดความไม่สงบได้
- 2) การรักษาความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน
- 3) การสาธารณสุขหรือเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค เช่น การควบคุมอาหาร ยา เคมีภัณฑ์บางชนิดที่มีอันตรายต่อสุขภาพ

- 4) การคุ้มครองการผลิตภายในประเทศ เช่น สินค้าเกษตรกรรมหรืออุตสาหกรรม โดยคำนึงถึงการผลิตภายในประเทศที่จะได้รับผลกระทบหรือความเสียหายจากการนำเข้ามาจากต่างประเทศ
 - 5) การสงวนไว้ภายในประเทศเพื่อการอุปโภคบริโภคของประชาชน หรือเพื่อรักษาสমบัติของส่วนรวมเนื่องจากมีคุณค่าทางศิลปะหรือโบราณคดี
 - 6) การป้องกันโรคพืชและสัตว์หรือสิ่งที่ได้จากพืชและสัตว์อาจเป็นพาหะของโรค
 - 7) การป้องกันพันธุ์พืชหรือสัตว์ที่ไม่พึงปรารถนาซึ่งอาจก่อให้เกิดความเสียหายโดยตรงจากการแพร่ระบาดของพืชและสัตว์นั้นหรือโดยทางอ้อมจากการผสมพันธุ์กับพืชและสัตว์ภายในประเทศ
 - 8) การจัดระเบียบการค้า โดยการนำเข้า ส่งออกอย่างไม่มีขอบเขตอาจทำให้เกิดความเสียหายทางเศรษฐกิจส่วนรวมได้
 - 9) เศรษฐกิจการเงิน เช่น การแก้ไขการขาดดุลการค้า
 - 10) การปฏิบัติตามความตกลงระหว่างประเทศ
 - 11) การรักษาทรัพยากรธรรมชาติ และ
 - 12) การคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา ลิขสิทธิ์เครื่องมือทางการค้า เป็นต้น
- ด้วยเหตุผลตามข้อที่ 6) และ 7) ข้างต้น สัตว์-ซากสัตว์ สัตว์ป่า-ซากสัตว์ป่า กำหนดเป็น “ของต้องกำกัด” ในกฎหมายศุลกากร การกระทำผิดตามมาตรา 31 แห่ง พระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558 และ การกระทำผิดตามมาตรา 23 แห่ง พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2562 จะถือเป็นการกระทำผิด ตามมาตรา 242 มาตรา 244 พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560 ด้วย

มาตรา 252 บัญญัติว่า “การกระทำความผิดตามมาตรา 202 มาตรา 242 หรือมาตรา 244 ให้ผู้กระทำความผิดต้องรับผิดชอบแต่ได้กระทำโดยไม่มีเจตนา”

มาตรา 256 บัญญัติว่า “ภายใต้บังคับมาตรา 257 บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ถ้าบุคคลนั้นยินยอมใช้ค่าปรับ หรือได้ทำความตกลง หรือทำทัณฑ์บน หรือให้ประกันตามที่อธิบดีเห็นสมควรแล้ว อธิบดีจะงดการฟ้องร้องเสียก็ได้ และให้ถือว่าคดีเลิกกันตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา”

วรรคสอง บัญญัติว่า “ในกรณีอธิบดีเห็นสมควรจะฟ้องบุคคลใดตามพระราชบัญญัตินี้ให้บันทึกเหตุผลในการฟ้องผู้กระทำความผิดไว้ด้วย”

มาตรา 257 บัญญัติว่า “ความผิดตามมาตรา 227 มาตรา 242 มาตรา 243 มาตรา 244 และมาตรา 247 ถ้าราคาของกลางรวมค่าอากรเข้าด้วยแล้วเกินกว่าสี่แสนบาท ให้คณะกรรมการเปรียบเทียบมีอำนาจเปรียบเทียบได้”

วรรคสอง บัญญัติว่า “คณะกรรมการเปรียบเทียบตามวรรคหนึ่งประกอบด้วยผู้แทนกรมศุลกากร ผู้แทนกระทรวงการคลัง และผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ”

วรรคสาม บัญญัติว่า “เมื่อคณะกรรมการเปรียบเทียบได้ทำการเปรียบเทียบกรณีใดและผู้ต้องหาได้ชำระเงินค่าปรับ หรือได้ทำความตกลง หรือทำทัณฑ์บน หรือให้ประกัน ตามค่าเปรียบเทียบภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการเปรียบเทียบกำหนดแล้ว ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา”

2.2.4 ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พ.ศ. 2477

มาตรากฎหมาย แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พ.ศ. 2477 ที่เกี่ยวข้องกับ การดำเนินการกับผู้กระทำความผิดทางอาญาที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมสัตว์-ซากสัตว์ในการนำเข้า ส่งออก นำผ่าน ราชอาณาจักร มีดังนี้

มาตรา 78 บัญญัติว่า “พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจจะจับผู้ใดโดยไม่มีหมายจับหรือ คำสั่งของศาลนั้นไม่ได้ เว้นแต่ (1) เมื่อบุคคลนั้นได้กระทำความผิดซึ่งหน้าดังได้บัญญัติไว้ในมาตรา 80”

มาตรา 80 บัญญัติว่า “ที่เรียกว่าความผิดซึ่งหน้านั้นได้แก่ความผิดซึ่งเห็นกำลังกระทำหรือ พบในอาการใดซึ่งแทบจะไม่มีความสงสัยเลยว่าเขาได้กระทำความผิดมาแล้วสุดๆ”

มาตรา 81 บัญญัติว่า “ไม่ว่าจะมีหมายจับหรือไม่ก็ตามห้ามมิให้จับในที่รโหฐานเว้นแต่จะได้ ทำตามบทบัญญัติในประมวลกฎหมายนี้อันว่าด้วยการค้นในที่รโหฐาน”

สำนักกฎหมายกอบเกียรติ แอนด์ แอสโซซิเอทส์ (n.d.) เผยแพร่บทความอาญาในคดีอาญา ที่อยู่ในอำนาจพิจารณาของศาลอาญาหรือศาลจังหวัด พนักงานสอบสวนสามารถร้องขอให้ศาลขังตัวผู้ต้องหา ไว้ระหว่างที่ทำการรวบรวมพยานหลักฐานในคดีก่อนทำการสรุปความเห็นในสำนวนยื่นเรื่องให้พนักงาน อัยการร่างคำฟ้องเพื่อให้ศาลพิจารณา โดยใช้อำนาจตามความใน มาตรา 87

มาตรา 87 บัญญัติว่า “ห้ามมิให้ควบคุมผู้ถูกจับไว้เกินกว่าจำเป็นตามพฤติการณ์แห่งคดี”

วรรคห้า บัญญัติว่า “ในกรณีความผิดอาญาที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงเกินกว่าหกเดือนแต่ ไม่ถึงสิบปีหรือปรับเกินกว่าห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ศาลมีอำนาจสั่งขังหลายครั้งติดๆ กันได้ แต่ครั้งหนึ่ง ต้องไม่เกินสิบสองวัน และรวมกันทั้งหมดต้องไม่เกินสี่สิบแปดวัน”

มาตรา 91 บัญญัติว่า “ให้นำบทบัญญัติในมาตรา 81/1 มาบังคับในเรื่องค้นโดยอนุโลม”

มาตรา 92 บัญญัติว่า “ห้ามมิให้ค้นในที่รโหฐานโดยไม่มีหมายค้นหรือคำสั่งของศาล เว้นแต่ พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจเป็นผู้ค้น” และในกรณีดังต่อไปนี้

(4) “เมื่อมีพยานหลักฐานตามสมควรว่าสิ่งของที่มีไว้เป็นความผิดหรือได้มาโดยการกระทำ ความผิดหรือได้ใช้หรือมีไว้เพื่อจะใช้ในการกระทำความผิด หรืออาจเป็นพยานหลักฐานพิสูจน์การกระทำผิดได้ ซ่อนอยู่หรืออยู่ในนั้น ประกอบทั้งต้องมีเหตุอันควรเชื่อว่า เนื่องจากการเนิ่นช้ากว่าจะเอาหมายค้นมาได้สิ่งของ นั้นจะถูกโยกย้ายหรือทำลายเสียก่อน” ในตัวบทกฎหมายตามมาตรานี้ สอดคล้องกับอำนาจสารวัตรตาม กฎหมายว่าด้วยโรคระบาดสัตว์ มาตรา 41 (2) (ค) บัญญัติว่า “ให้สารวัตรมีอำนาจตรวจค้นและยึดอายัดซาก สัตว์ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดตามกฎหมาย”

มาตรา 111 บัญญัติว่า “เมื่อจะปล่อยชั่วคราวโดยไม่มีประกันเลย ก่อนที่จะปล่อยไปให้ ผู้ต้องหาหรือจำเลยสาบานหรือปฏิญาณตนว่าจะมาตามนัดหรือหมายเรียก”

มาตรา 114 บัญญัติว่า “เมื่อจะปล่อยตัวชั่วคราวโดยให้มีประกันและหลักประกันด้วย ก่อน ปล่อยตัวไปให้ผู้ร้องขอประกันจัดหาหลักประกันมาดั่งต้องการ”

วรรคสอง บัญญัติว่า “หลักประกันมี 3 ชนิดคือ

(1) มีเงินสดมาวาง

- (2) มีหลักทรัพย์อื่นมาวาง
 (3) มีบุคคลมาเป็นหลักประกันโดยแสดงหลักทรัพย์”

มาตรา 134 บัญญัติว่า “เมื่อผู้ต้องหาถูกเรียกหรือส่งตัวมาหรือเข้าหาพนักงานสอบสวนเองหรือปรากฏว่าผู้ใดซึ่งมาอยู่ต่อหน้าพนักงานสอบสวนเป็นผู้ต้องหา ให้ถามชื่อตัว ชื่อรอง ชื่อสกุล สัญชาติ บิดามารดา อายุ อาชีพ ที่อยู่ ที่เกิด และแจ้งให้ทราบถึงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการกระทำที่กล่าวหาว่าผู้ต้องหาได้กระทำความผิด แล้วจึงแจ้งข้อหาให้ทราบ”

วรรคสอง บัญญัติว่า “การแจ้งข้อหาตามวรรคหนึ่ง จะต้องมีหลักฐานตามสมควรว่าผู้นั้นน่าจะได้กระทำความผิดตามข้อหา”

วรรคสาม บัญญัติว่า “ผู้ต้องหาที่มีสิทธิได้รับการสอบสวนด้วยความรวดเร็ว ต่อเนื่อง และเป็นธรรม”

วรรคสี่ บัญญัติว่า “พนักงานสอบสวนต้องให้ออกาสผู้ต้องหาที่จะแก้ข้อหาและที่จะแสดงข้อเท็จจริงอันเป็นประโยชน์แก่ตนได้”

มาตรา 134/4 บัญญัติว่า “ในการถามคำให้การผู้ต้องหาให้พนักงานสอบสวนแจ้งผู้ต้องหาทราบก่อนว่า

(1) ผู้ต้องหาที่มีสิทธิที่จะให้การหรือไม่ก็ได้ถ้าผู้ต้องหาให้การถ้อยคำที่ผู้ต้องหาให้กันนั้นอาจใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีได้

(2) ผู้ต้องหาที่มีสิทธิให้หมายความหรือผู้ซึ่งตนไว้วางใจเข้าฟังการสอบปากคำตนได้”

วรรคสอง บัญญัติว่า “เมื่อผู้ต้องหาเต็มใจให้การอย่างใดก็ได้ให้จดคำให้การไว้ ถ้าผู้ต้องหาไม่เต็มใจให้กันเลย ก็ให้บันทึกไว้”

มาตรา 135 บัญญัติว่า “ในการถามคำให้การผู้ต้องหา ห้ามมิให้พนักงานสอบสวนทำหรือจัดให้ทำการใด ๆ ซึ่งเป็นการให้คำมั่นสัญญา ชูเชิญ หลอกลวง ทรมานใช้กำลังบังคับ หรือกระทำโดยมิชอบประการใด ๆ เพื่อจูงใจให้เขาให้การอย่างใด ๆ ในเรื่องที่ต่องหา”

มาตรา 141 บัญญัติว่า “ถ้ารู้ตัวผู้กระทำความผิด แต่เรียกหรือจับตัวยังไม่ได้ เมื่อได้ความตามทางสอบสวนอย่างไร ให้ทำความเห็นว่าควรสั่งฟ้องหรือไม่สั่งฟ้องส่งไปพร้อมกับสำนวนยังพนักงานอัยการ”

วรรคสอง บัญญัติว่า “ถ้าพนักงานอัยการเห็นชอบด้วยว่าควรสั่งไม่ฟ้อง ให้ยุติการสอบสวนโดยสั่งไม่ฟ้องและให้แจ้งคำสั่งนี้ให้พนักงานสอบสวนทราบ”

วรรคสี่ บัญญัติว่า “ถ้าพนักงานอัยการเห็นควรว่าสั่งฟ้อง ก็ให้จัดการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อให้ได้ตัวผู้ต้องหา ถ้าผู้ต้องหาอยู่ต่างประเทศ ให้พนักงานอัยการจัดการเพื่อขอให้ส่งตัวข้ามแดนมา”

มาตรา 142 บัญญัติว่า “ถ้ารู้ตัวผู้กระทำความผิดและผู้นั้นถูกควบคุม หรือขังอยู่ หรือปล่อยชั่วคราวหรือเชื่อว่าคงได้ตัวมาเมื่อออกหมายเรียก ให้พนักงานสอบสวนทำความเห็นตามท้องสำนวนการสอบสวน ว่าควรสั่งฟ้องหรือสั่งไม่ฟ้องส่งไปยังพนักงานอัยการพร้อมด้วยสำนวน”

วรรคสอง บัญญัติว่า “ในกรณีที่เสนอความเห็นควรสั่งไม่ฟ้อง ให้ส่งแต่สำนวนพร้อมด้วยความเห็นไปยังพนักงานอัยการ ส่วนตัวผู้ต้องหาให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจปล่อยหรือปล่อยชั่วคราวถ้าผู้ต้องหาถูกขังอยู่ ให้ขอเองหรือขอให้พนักงานอัยการขอต่อศาลให้ปล่อย”

วรรคสาม บัญญัติว่า “ในกรณีที่เสนอความเห็นควรสั่งฟ้อง ให้พนักงานสอบสวนส่งสำนวนพร้อมกับผู้ต้องหาไปยังพนักงานอัยการ เว้นแต่ผู้ต้องหานั้นถูกขังอยู่แล้ว”

2.2.5 ประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2499

มาตรากฎหมาย แห่ง พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ 2499 แก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 25) พ.ศ 2559 ที่เกี่ยวข้องกับการ ดำเนินการกับผู้ที่เกี่ยวข้องทำความผิดทางอาญาที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมสัตว์-ซากสัตว์ในการนำเข้า ส่งออก นำ ผ่าน ราชอาณาจักร มีดังนี้

มาตรา 18 บัญญัติว่า “โทษสำหรับลงแก่ผู้กระทำความผิดมีดังนี้

- (1) ประหารชีวิต
- (2) จำคุก
- (3) กักขัง
- (4) ปรับ
- (5) ริบทรัพย์สิน”

มาตรา 56 บัญญัติว่า “ผู้ใดกระทำความผิดซึ่งมีโทษจำคุกหรือปรับ และในคดีนั้นศาลจะ ลงโทษจำคุกไม่เกินห้าปีไม่ว่าจะลงโทษปรับด้วยหรือไม่ก็ตามหรือลงโทษปรับ ถ้าปรากฏว่าผู้นั้น

- (1) ไม่เคยรับโทษจำคุกมาก่อน หรือ
- (2) เคยรับโทษจำคุกมาก่อนแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิด ลหุโทษ หรือเป็นโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือ
- (3) เคยรับโทษจำคุกมาก่อนแต่พ้นโทษจำคุกมาแล้วเกินกว่าห้าปี แล้วมากระทำความผิดอีก โดยความผิดในครั้งหลังเป็นความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ”

วรรคสอง บัญญัติว่า “และเมื่อศาลได้คำนึงถึงอายุ ประวัติความประพฤติ สติปัญญา การศึกษาอบรม สุขภาพ ภาวะแห่งจิต นิสัย อาชีพ และสิ่งแวดล้อมของผู้นั้น หรือสภาพความผิด หรือการรู้สึก ความผิด และพยายามบรรเทาผลร้ายที่เกิดขึ้น หรือเหตุอันสมควรปรานีแล้ว ศาลจะพิพากษาว่าผู้นั้น มี ความผิดแต่รอการกำหนดโทษหรือกำหนดโทษแต่รอการลงโทษไว้ ไม่ว่าจะเป็นโทษจำคุกหรือปรับอย่างหนึ่ง อย่างใดหรือทั้งสองอย่าง เพื่อให้โอกาสกลับตัวภายในระยะเวลาที่ศาลจะได้กำหนดแต่ต้องไม่เกินห้าปีนับแต่ วันที่ศาลพิพากษาโดยจะกำหนดเงื่อนไขเพื่อควบคุมความประพฤติของผู้นั้นด้วยหรือไม่ก็ได้”

(แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 25) พ.ศ 2559)

มาตรา 59 บัญญัติว่า “บุคคลจะต้องรับผิดชอบในทางอาญาก็ต่อเมื่อได้กระทำโดยเจตนา เว้นแต่ จะได้กระทำโดยประมาท ในกรณีที่กฎหมายบัญญัติให้ต้องรับผิดชอบเมื่อได้กระทำโดยประมาท หรือเว้นแต่ใน กรณีที่กฎหมายบัญญัติไว้โดยแจ้งชัดให้ต้องรับผิดชอบแม้ได้กระทำโดยไม่มีเจตนา”

วรรคสอง บัญญัติว่า “กระทำโดยเจตนา ได้แก่การกระทำโดยรู้สำนึกในการที่กระทำและใน ขณะเดียวกันผู้กระทำประสงค์ต่อผล หรือย่อมเล็งเห็นผลของการกระทำนั้น”

วรรคสาม บัญญัติว่า “ถ้าผู้กระทำมิได้รู้ข้อเท็จจริงอันเป็นองค์ประกอบของความผิด จะถือว่าผู้กระทำประสงค์ต่อผล หรือย่อมเล็งเห็นผลของการกระทำนั้นมิได้”

วรรคสี่ บัญญัติว่า “การกระทำโดยประมาท ได้แก่การกระทำด้วยความผิดมิใช่โดยเจตนา แต่ กระทำโดยปราศจากความระมัดระวังซึ่งบุคคลในภาวะเช่นนั้นจะต้องมีตามวิสัยและพฤติการณ์ และผู้กระทำ อาจใช้ความระมัดระวังเช่นว่านั้นได้ แต่หาได้ใช้ให้เพียงพอไม่”

วรรคห้า บัญญัติว่า “การกระทำ ให้หมายความรวมถึงการให้เกิดผลอันหนึ่งอันใดขึ้นโดยฉับพลันที่จะต้องกระทำเพื่อป้องกันผลนั้นด้วย”

มาตรา 78 บัญญัติว่า “เมื่อปรากฏว่ามีเหตุบรรเทาโทษ ไม่ว่าจะได้มีการเพิ่มหรือการลดโทษตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้หรือกฎหมายอื่นแล้วหรือไม่ ถ้าศาลเห็นสมควรจะลดโทษไม่เกินครึ่งหนึ่งของโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดนั้นก็ได้”

วรรคสอง บัญญัติว่า “เหตุบรรเทาโทษนั้น ได้แก่ผู้กระทำความผิดเป็นผู้ใดเวลาเบาปัญญาตกอยู่ในความทุกข์อย่างสาหัส มีคุณงามความดีมาแต่ก่อน รู้สึกความผิดและพยายามบรรเทาผลร้ายแห่งความผิดนั้น ลูกโทษต่อเจ้าพนักงานหรือให้ความรู้แก่ศาลอันเป็นประโยชน์แก่การพิจารณา หรือเหตุอื่นที่ศาลเห็นว่ามิลักษณะทำนองเดียวกัน”

มาตรา 80 บัญญัติว่า “ผู้ใดลงมือกระทำความผิดแต่กระทำไปไม่ตลอดหรือกระทำไปตลอดแล้วแต่การกระทำนั้นไม่บรรลุผล ผู้นั้นพยายามกระทำความผิด”

วรรคสอง บัญญัติว่า “ผู้ใดพยายามกระทำความผิด ผู้นั้นต้องระวางโทษสองในสามส่วนของโทษที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น”

มาตรา 157 บัญญัติว่า “ผู้ใดเป็นเจ้าของพนักงาน ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติ หน้าที่โดยทุจริตต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

(แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2502)

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การเรียบเรียง วิเคราะห์ ผลการศึกษาและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการบังคับใช้กฎหมายในภาพรวมได้ดังนี้

ประเทศไทยมีการตรากฎหมายที่มีโทษทางอาญาเป็นจำนวนมากจนเกินความจำเป็นเพื่อให้เกิดประชาชนเกิดความเกรงกลัวจะได้ปฏิบัติตามกฎหมายโดยเคร่งครัด และเพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ แม้ว่าตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560 มาตรา 77 วรรคท้ายจะบัญญัติไว้ว่า ให้พึงกำหนดโทษอาญาเฉพาะความผิดร้ายแรง แต่ความเป็นจริงความผิดเล็กน้อย หรือความผิดที่มีลักษณะของการกระทำที่ไม่เป็นความผิดอาญาหลายประการก็ถูกบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา และการบัญญัติกฎหมายที่มีโทษทางอาญาจำนวนไม่น้อยเป็นการนำ “การกระทำในทางปกครอง” มาบัญญัติเป็นความผิดทางอาญาโดยไม่จำเป็น วชิราพรรณ (2563) ได้ศึกษาปัญหาการบังคับใช้คดีอาญาล้นเกิน โดยได้อ้างแนวคิดจากนักคิดต่างประเทศถึงหลักการสนับสนุนให้เกิดโทษทางอาญาตามมุมมองทางเศรษฐศาสตร์ของ Ricahrd A. Posner ที่กล่าวว่า “การกระทำความผิดทางอาญาเป็นการกระทำที่ผ่านการคำนวณมาแล้ว หากราคาของผู้กระทำความผิดต้องจ่าย (การถูกลงโทษ) สูงกว่าประโยชน์ที่ได้จากการกระทำความผิด (ไม่ว่าทางกายภาพหรือทางจิตใจ) บุคคลย่อมไม่กระทำความผิด ซึ่งการลงโทษทางอาญาจึงมีความจำเป็น” วชิราพรรณ ยังได้อธิบายต่อว่า “ความรุนแรงของโทษทางอาญาตามทฤษฎีของ Posner จะต้องคำนึงถึงปัจจัยหลายอย่างด้วยกัน เช่น ค่าใช้จ่ายในการบังคับใช้กฎหมายและการฟ้องร้องคดี หรือ ความน่าจะเป็นที่จะถูกพิพากษาให้ลงโทษ อย่างไรก็ตามความเชื่อที่ว่ากำหนดโทษสูงสุดสำหรับทุกความผิดอาจเป็นหนทางหนึ่งในการยับยั้งการหลีกเลี่ยงการทำงานของตลาดได้โดยไม่ต้องมีการคำนวณใดๆ ซึ่งอาจส่งผลให้บุคคลไม่หยุดการกระทำไว้เพียงแต่ความผิดเล็กน้อย การกำหนดบทลงโทษจึงควรมีความรุนแรงเท่าที่จำเป็นสำหรับการยับยั้งการกระทำ

ความผิด (marginal deterrence)” วชิราพรธม ยังได้นำเสนอประเด็น “การบัญญัติกฎหมายที่มีโทษเกินความจำเป็นก่อให้เกิดปัญหาหลายประการ ความผิดบางประเภทที่บัญญัติขึ้นมิได้เป็นความผิดในตัวเอง แต่เป็นความผิดเพราะกฎหมายบัญญัติ ซึ่งมีอยู่จำนวนหลายฉบับ เช่น พระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ พระราชบัญญัติการพนัน พระราชบัญญัติการจราจร พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค เป็นต้น ซึ่งกฎหมายบัญญัติว่าบุคคลทุกคนต้องรู้กฎหมาย จึงยากแก่การที่ประชาชนธรรมดาที่ไม่ได้ศึกษากฎหมายจะทราบได้ว่าการกระทำใดบ้างที่กฎหมายถือว่าเป็นความผิด จึงมักทำผิดไปโดยไม่ทราบว่ามีความผิดหรือรู้เท่าไม่ถึงการณ์ และต้องถูกจับกุมดำเนินคดีในที่สุด” อีกประเด็นความผิดจากการรู้เท่าไม่ถึงการณ์ที่เป็นความผิดตามกฎหมายโดย ขวัญใจ และ ดวงแก้ว (2564) รายงานการปฏิบัติงานตรวจสอบการลักลอบนำเข้าสินค้าปศุสัตว์ที่เป็นปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานบังคับใช้กฎหมายพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558 ในคู่มือสำหรับเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์ในการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยโรคระบาดสัตว์กรณีการลักลอบนำสัตว์และซากสัตว์เข้าราชอาณาจักรไทย ว่า “ในกรณีสินค้าติดตัวผู้โดยสารที่นำเข้ามาในประเทศ ที่ได้ตรวจพบส่วนมากเป็นการนำเข้ามาโดยความไม่รู้หรือไม่ตั้งใจ การบังคับใช้กฎหมายแบบเต็มรูปแบบโดยการแจ้งข้อกล่าวหาและจับกุมผู้กระทำความผิดอาจจะมีโทษที่สูงเกินไป แต่หากไม่แจ้งข้อกล่าวหาอาจทำให้เจ้าหน้าที่โดนข้อหาละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ ตามมาตรา 157 แห่งประมวลกฎหมายอาญาได้ จึงทำให้เป็นข้อกั่วงวลในการปฏิบัติงาน”

จากการประเมินผลสัมฤทธิ์พระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558 ครั้งที่ 1 นับตั้งแต่เริ่มใช้บังคับ (รอบ 3 มีนาคม 2558 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2566) ระบบกลางทางกฎหมาย (2566) เผยแพร่ข้อมูลถึงความจำเป็นของการมีกฎหมายฉบับนี้ทำให้ป้องกันและควบคุมโรคระบาดได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้ระบบอนุญาตเคลื่อนย้ายสัตว์หรือซากสัตว์ภายในประเทศ การเคลื่อนย้ายสัตว์ระหว่างประเทศ (นำเข้าส่งออก หรือนำผ่านราชอาณาจักรซึ่งสัตว์หรือซากสัตว์) การป้องกันและควบคุมโรคระบาดในสัตว์เป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศด้านการค้าสินค้าปศุสัตว์ระหว่างประเทศอีกด้วย มีความเหมาะสมที่จะคงไว้ซึ่งระบบอนุญาตที่จำเป็นต้องควบคุมเพื่อป้องกันและควบคุมโรคระบาดในสัตว์ และมีความจำเป็นต้องมีโทษอาญา แต่กำหนดให้เปรียบเทียบคดีได้ ยกเว้นบางมาตราที่โทษจำคุกเกินกว่าหนึ่งปี ไม่สามารถเปรียบเทียบคดีได้ และจากสถิติสรุปการดำเนินคดีมาตรา 31 ตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558 พบว่าผู้กระทำความผิดถูกส่งฟ้องศาล ต่อมาศาลพิพากษาลงโทษจำคุกและปรับ แต่โทษจำคุกลดลงอาญา

ทวิยศ (2559) ได้นำเสนอการทบทวนความเหมาะสมของกฎหมาย โดยกล่าวถึง “สาเหตุที่ทำให้ต้องมีการทบทวนความเหมาะสมของกฎหมาย ซึ่งประการแรกคือปัญหากฎหมายเพื่อ (Regulatory Inflation) ซึ่งทำให้เกิดปัญหาในการบังคับใช้และเพิ่มต้นทุนในการบังคับการตามกฎหมาย (Administrative Cost) นอกจากนั้น ยังทำให้ประชาชนถูกจำกัดหรือลดทอนสิทธิเสรีภาพมีภาระตามกฎหมายที่ไม่จำเป็น และเข้าถึงกฎหมายได้ยาก ประการที่สองเพื่อให้มีกฎหมายที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริงของสังคมไม่เป็นการจำกัดสิทธิเสรีภาพหรือสร้างภาระแก่ประชาชนมากเกินไปจนสมควร มีความชัดเจนและเข้าใจง่าย ประการที่สามเพราะเกิดปัญหาการบังคับใช้กฎหมาย เนื่องจากกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ไม่ทันต่อเหตุการณ์ไม่มีความสอดคล้องกับความต้องการของสังคม กลไกตามกฎหมายไม่เหมาะสม รวมทั้งรูปแบบและถ้อยคำสำนวนของกฎหมายไม่ชัดเจน”

บทที่ 3

วิธีการและผลการดำเนินงาน

3.1 วิธีการ/ขั้นตอนการดำเนินการ

การศึกษาปัญหาการบังคับใช้กฎหมายตามความในมาตรา 31 แห่งพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558 แก่ผู้เดินทางระหว่างประเทศผ่านทางท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

3.1.1 คั่นคว่ำ ทบทวนแนวคิดพื้นฐาน ทฤษฎี และหลักการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมการนำเข้า ส่งออก นำผ่าน สิ้นค้า ผลิตภัณฑ์ ณ ช่องทางเข้า-ออกประเทศ ดังนี้

- 1) วิเคราะห์ข้อกฎหมายพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558
- 2) วิเคราะห์ข้อกฎหมายพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2562
- 3) วิเคราะห์ข้อกฎหมายพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560

3.1.2 ศึกษา คั่นคว่ำ สรุป ขั้นตอนการดำเนินคดีอาญาแก่ผู้ฝ่าฝืนกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมการนำเข้า ส่งออก นำผ่าน สิ้นค้า ผลิตภัณฑ์ ณ ช่องทางเข้า-ออกประเทศ โดยปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

- 1) ชั้นตำรวจ
- 2) ชั้นอัยการ
- 3) ชั้นศาลชั้นต้น
- 4) ชั้นศาลอุทธรณ์
- 5) ชั้นศาลฎีกา

3.1.3 วิเคราะห์ข้อมูลการการดำเนินคดีอาญาความผิดมาตรา 31 ตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558 แก่ผู้เดินทางระหว่างประเทศ ที่เดินทางผ่านช่องทางท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ

3.1.1 การคั่นคว่ำ ทบทวนแนวคิดพื้นฐาน ทฤษฎี และวิเคราะห์หลักการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมการนำเข้า ส่งออก นำผ่าน สัตว์ ซากสัตว์ ผลิตภัณฑ์สัตว์ ณ ช่องทางเข้า-ออกประเทศ ข้อมูลที่ได้จากการคั่นคว่ำ ทบทวนและวิเคราะห์หลักการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมการนำเข้า ส่งออก นำผ่าน สัตว์ ซากสัตว์ ผลิตภัณฑ์สัตว์ ณ ช่องทางเข้า-ออกประเทศ มีดังนี้

1) วิเคราะห์ข้อกฎหมายพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558

พระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ มีการประกาศใช้ฉบับแรกในปี พ.ศ. 2499 และ ฉบับปัจจุบัน พ.ศ. 2558 เป็นฉบับที่ 2 ซึ่งหลังการประกาศใช้ยังมีการพบว่ารายละเอียดในมาตรากฎหมายและบทกำหนดโทษยังไม่ครอบคลุมที่ช่วยส่งเสริมประสิทธิภาพการบังคับใช้เท่าที่ควร ดังนี้

1.1) มาตรา 31 “เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและควบคุมโรคระบาด ผู้ใดนำเข้า ส่งออกหรือนำผ่านราชอาณาจักรซึ่งสัตว์หรือซากสัตว์ต้องได้รับใบอนุญาตจากอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย ทุกครั้งที่นำเข้าส่งออกหรือนำผ่านราชอาณาจักร” เมื่อพิจารณาจากข้อความกฎหมายจะเห็นได้ว่าใช้บังคับแก่ทุกกิจกรรมหรือการประกอบธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการเคลื่อนย้ายสัตว์หรือซากสัตว์ของประชาชน ทุกรูปแบบ ทั้งแบบเพื่อใช้สอยส่วนตัวและเพื่อการค้า ทุกขนาดปริมาณน้ำหนัก ทุกช่องทางผ่าน เข้า-ออก ประเทศ โดยไม่มีข้อยกเว้นหรืออนุโลมที่ไม่ต้องขออนุญาต

1.2) บทลงโทษของผู้ฝ่าฝืนกฎหมายไม่ให้ “อำนาจดุลพินิจ” เป็นเครื่องมือที่เจ้าหน้าที่ ใช้ในการกำหนดโทษที่เกิดจากการฝ่าฝืนกฎหมายมาตรา 31 คือ มาตรา 68 โดย “ต้องระวางโทษ

จำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ” ด้วยตัวมาตรากฎหมายที่มีการบัญญัติอัตราโทษจำคุกสูงเกินหนึ่งปี สารวัตรตามกฎหมายพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ ไม่มีอำนาจเปรียบเทียบคดี ต้องจับกุม ควบคุมตัว ส่งพนักงานสอบสวนรวบรวมหลักฐานเพื่อส่งฟ้องศาลเท่านั้น แต่ให้ดุลพินิจแก่สารวัตรฯ ในการบังคับใช้กฎหมายให้เหมาะสมตามพฤติการณ์ที่เกิดขึ้น เช่น ขั้นตอนการจับกุม ขั้นตอนการตรวจค้น เป็นต้น

1.3) อัตราโทษปรับไม่เกินสองแสนบาท เกินอำนาจศาลแขวงพิจารณาพิพากษาที่ บัญญัติให้พนักงานอัยการต้องฟ้องผู้ต้องหาต่อศาลภายใน 48 ชั่วโมง นับแต่เวลาที่ผู้กระทำความผิดถูกจับกุม (ฐิตา รัตน์, 2558) โดยศาลแขวงมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญาซึ่งกฎหมายกำหนดอัตราโทษอย่างสูงไว้ให้ จำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เมื่อเป็นโทษขอลงโทษจำเลยในความผิดตามมาตรา 31 แห่งพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558 เมื่อความผิดดังกล่าวมีอัตราโทษจำคุกไม่เกินสองปี ปรับไม่เกินสองแสนบาท จนเกินอำนาจศาลแขวงแล้ว จึงเป็นศาลชั้นต้น/ศาลจังหวัด ที่จะพิจารณาพิพากษาคดีตามบทบัญญัติ ซึ่งสามารถผิดฟ้องและฝากขังได้หลายครั้งติดกัน แต่สูงสุดไม่เกิน 48 วัน

1.4) สาระสำคัญในบทลงโทษมาตรา 68 บัญญัติไว้ไม่ครอบคลุมถึงข้อยกเว้นเรื่อง ของเจตนา ที่ต้องบัญญัติว่า “ให้ผู้กระทำความผิดต้องรับผิดชอบแต่ได้กระทำโดยไม่มีเจตนา” ซึ่งหลังจากผู้กระทำความผิดถูกจับกุม ควบคุมตัว ส่งพนักงานสอบสวนรวบรวมหลักฐานเพื่อส่งฟ้องศาล มีโอกาสที่จะไม่ต้องรับโทษหากมีคำให้การในสำนวนที่ส่งฟ้องว่าไม่ได้มีเจตนากระทำความผิดเพราะไม่รู้ข้อห้ามตามกฎหมาย อ้างอิงตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 59 หรือมีโอกาสที่อัยการจะไม่สั่งฟ้องคดี อ้างอิงตามมาตรา 141-142 ประมวลกฎหมายอาญา

1.5) สาระสำคัญในบทลงโทษมาตรา 68 บัญญัติไว้ไม่ครอบคลุมถึงข้อยกเว้นเรื่อง ผลสำเร็จของความผิด ที่ต้องบัญญัติว่า “ผู้ใดพยายามกระทำความผิดฝ่าฝืน มาตรา 31 วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษเช่นเดียวกัน”

2) วิเคราะห์ข้อกฎหมายพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2562

พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า มีการประกาศใช้ฉบับแรกในปี พ.ศ. 2535 และฉบับปัจจุบัน พ.ศ. 2562 เป็นฉบับที่ 4 ได้มีการปรับเพิ่มโทษสำหรับผู้กระทำความผิดสูงชันซึ่งมีโทษสูงกว่าพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ แต่ก็ยังพบว่ารายละเอียดในมาตรากฎหมายและบทกำหนดโทษยังไม่ครอบคลุมที่ช่วยส่งเสริมประสิทธิภาพการบังคับใช้คล้ายกันกับกฎหมายของกรมปศุสัตว์ ดังนี้

2.1) มาตรา 23 “ผู้ใดจะนำเข้าหรือส่งออกซึ่งสัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ สัตว์ป่าควบคุม ซากสัตว์ป่าดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าดังกล่าว ต้องได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี” ซึ่งในวรรคสาม มีข้อยกเว้นมิให้บังคับใช้ในการนำเข้า ส่งออกเพื่อใช้สอยส่วนตัวตามประกาศกำหนด

2.2) บทลงโทษของผู้ฝ่าฝืนกฎหมายมาตรา 22 และมาตรา 23 คือ มาตรา 89 และมาตรา 93 โดย “ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบห้าปี หรือปรับตั้งแต่สามแสนบาทถึงหนึ่งล้านห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ” และ “ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ” ด้วยตัวมาตรากฎหมายที่มีการบัญญัติอัตราโทษจำคุกสูงมาก ผู้บังคับใช้กฎหมายตาม พ.ร.บ. นี้ ไม่มีอำนาจเปรียบเทียบคดี ต้องจับกุม ควบคุมตัว ส่งพนักงานสอบสวนรวบรวมหลักฐานเพื่อส่งฟ้องศาล เช่นเดียวกับกับกฎหมายควบคุมโรคระบาดสัตว์กรณีซากสัตว์ที่พบนั้นเป็นซากสัตว์ป่า การดำเนินการตามกฎหมายจึงแจ้งข้อหาการกระทำความผิด ทั้ง 2 พ.ร.บ. แต่ต้องรับโทษตามฐานความผิดที่หนักกว่า

2.3) สาระสำคัญในบทลงโทษมาตรา 93 บัญญัติไว้ไม่ครอบคลุมถึงข้อยกเว้นเรื่อง ผลสำเร็จของความผิด ที่ต้องบัญญัติว่า “ผู้ใดพยายามไม่ปฏิบัติตาม มาตรา 23 วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษเช่นเดียวกัน” แต่การจับกุมผู้กระทำความผิดตาม พ.ร.บ. นี้ที่ทำอากาศยานสุวรรณภูมิมักพบในกรณีกำลัง

ลักลอบส่งออกไปยังประเทศอินเดีย ซึ่งความผิดยังไม่สำเร็จ จึงเข้าข่ายกรณีพยายามกระทำความผิด ต้องระวางโทษ 2 ใน 3 ส่วนของโทษที่กฎหมายกำหนด อ้างอิงตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 80

3) วิเคราะห์ข้อกฎหมายพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560

พระราชบัญญัติศุลกากร มีการประกาศใช้ฉบับแรกตั้งแต่ปี พ.ศ. 2469 จนถึงปัจจุบันรวมระยะเวลา เกือบ 100 ปีมาแล้ว เป็นกฎหมายที่มีลักษณะพิเศษกว่ากฎหมายฉบับอื่น ผ่านการปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้ทันสมัยยิ่งขึ้น จนถึงปัจจุบัน มีมาแล้ว 24 ฉบับ โดยมาตรากฎหมายที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมการนำเข้า ส่งออก นำผ่าน สินค้า ผลิตภัณฑ์ ณ ช่องทางเข้า-ออกประเทศ จะเห็นว่ามีการบัญญัติมาตราข้อห้าม รวมถึงบทกำหนดโทษตามความผิดได้ครอบคลุมมากที่สุดและทุกด้าน ดังนี้

3.1) มาตรา 242 “ผู้ใดนำเข้ามาในหรือส่งออกไปนอกราชอาณาจักรซึ่งของที่ยังมีได้ผ่านพิธีการศุลกากร หรือเคลื่อนย้ายของออกไปจากยานพาหนะ คลังสินค้าทัณฑ์บน โรงพักสินค้า ที่มั่นคงท่าเรือรับอนุญาต หรือเขตปลอดอากร โดยไม่ได้รับอนุญาตจากพนักงานศุลกากร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับเป็นเงินสี่เท่าของราคาของซึ่งได้รวมค่าอากรเข้าด้วยแล้ว หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้รับของนั้นไม่ว่าจะมีผู้ถูกลงโทษตามคำพิพากษาหรือไม่” และในวรรคสองบัญญัติไว้ครอบคลุมถึงข้อยกเว้นเรื่องผลสำเร็จของความผิด ว่า “ผู้ใดพยายามกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษเช่นเดียวกัน”

3.2) มาตรา 244 “ผู้ใดนำของที่ผ่านหรือกำลังผ่านพิธีการศุลกากรเข้ามาในราชอาณาจักร หรือส่งของดังกล่าวออกไปนอกราชอาณาจักร หรือนำของเข้าเพื่อการผ่านแดนหรือการถ่ายลำ โดยหลีกเลี่ยงข้อจำกัดหรือข้อห้ามอันเกี่ยวกับของนั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และศาลอาจสั่งริบของนั้นก็ได้ไม่ว่าจะมีผู้ถูกลงโทษตามคำพิพากษาหรือไม่” ซึ่งในวรรคสองบัญญัติไว้ครอบคลุมถึงข้อยกเว้นเรื่องผลสำเร็จของความผิด ว่า “ผู้ใดพยายามกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษเช่นเดียวกัน”

3.3) กฎหมายศุลกากรได้บัญญัติข้อยกเว้นเรื่องเจตนาในการกระทำความผิดไว้ อย่างชัดเจนคือ มาตรา 252 บัญญัติว่า “การกระทำความผิดตามมาตรา 202 มาตรา 242 หรือมาตรา 244 ให้ผู้กระทำความผิดไม่ต้องรับผิดแม้ได้กระทำโดยไม่มีเจตนา”

3.4) อีกลักษณะพิเศษของกฎหมายฉบับนี้คือการเปรียบเทียบคดีตามกฎหมายศุลกากร มาตรา 256 บัญญัติว่า “ภายใต้บังคับมาตรา 257 บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ถ้าบุคคลนั้นยินยอมใช้ค่าปรับ หรือได้ทำความตกลง หรือทำทัณฑ์บน หรือให้ประกันตามที่อธิบดีเห็นสมควรแล้ว อธิบดีจะงดการฟ้องร้องเสียก็ได้ และให้ถือว่าคดีเลิกกันตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา” และ “ในกรณีอธิบดีเห็นสมควรจะฟ้องบุคคลใดตามพระราชบัญญัตินี้ให้บันทึกเหตุผลในการฟ้องผู้กระทำความผิดไว้ด้วย”

3.5) กฎหมายศุลกากรสามารถระงับคดีได้ตาม มาตรา 257 ความผิดตามมาตรา 227 มาตรา 242 มาตรา 243 มาตรา 244 และมาตรา 247 ถ้าราคาของกลางรวมค่าอากรเข้าด้วยแล้วเกินกว่าสี่แสนบาท ให้คณะกรรมการเปรียบเทียบมีอำนาจเปรียบเทียบได้ โดยมี “คณะกรรมการเปรียบเทียบตามวรรคหนึ่งประกอบด้วยผู้แทนกรมศุลกากร ผู้แทนกระทรวงการคลัง และผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ” ซึ่ง “เมื่อคณะกรรมการเปรียบเทียบได้ทำการเปรียบเทียบกรณีใดและผู้ต้องหาได้ชำระเงินค่าปรับ หรือได้ทำความตกลง หรือทำทัณฑ์บน หรือให้ประกัน ตามคำเปรียบเทียบภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการเปรียบเทียบกำหนดแล้ว ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา” นั้นหมายถึงการกระทำผิดกฎหมายแห่งพระราชบัญญัติโรกระบาดสัตว์และ พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า ซึ่งจัดอยู่ในประเภทของต้องกักตุน หากมูลค่าของกลางเข้าตามหลักเกณฑ์นี้ก็มีสิทธิ์ที่จะระงับคดีได้โดยใช้อำนาจกฎหมายแห่งพระราชบัญญัติศุลกากร

ดังที่ได้กล่าวไว้ข้างต้นกฎหมายศุลกากรเป็นกฎหมายที่มีลักษณะพิเศษ คือ เมื่อกระทำความผิดเกิดขึ้น ผู้กระทำความผิดนั้นสามารถขอระงับคดีในชั้นศุลกากรได้ โดยไม่ต้องส่งฟ้องศาล เว้นแต่

ผู้กระทำความผิดไม่ปฏิบัติตาม เช่น กรมศุลกากรพิจารณาความผิดแล้วผู้กระทำความผิดไม่มาดำเนินการตามขั้นตอนของศุลกากร ไม่นำเงินมาเสียค่าปรับเพื่อระงับคดี กรมศุลกากรจึงจะส่งเรื่องให้หน่วยงานที่มีหน้าที่สืบสวนจับกุมหรือดำเนินการใดๆ ที่ให้ผู้กระทำความผิดมาชำระอากรให้ครบถ้วนได้ ได้แก่ กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ (ECONOMIC CRIME SUPPRESSION DIVISION) เพื่อติดตามเรียกผู้กระทำความผิดมารับทราบข้อกล่าวหา ถ้ายังไม่ยอมปฏิบัติตาม จะดำเนินการส่งฟ้องร้องต่อศาล (บรรณธิการ, 2565)

3.1.2 การศึกษา ค้นคว้า สรุป ขั้นตอน การดำเนินคดีอาญาแก่ผู้ที่กระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมสัตว์-ซากสัตว์ในการนำเข้า ส่งออก นำผ่าน ราชอาณาจักร

การบังคับใช้กฎหมายกรณีตรวจพบการลักลอบนำสัตว์-ซากสัตว์ และผลิตภัณฑ์สัตว์ ที่มากับผู้โดยสารเดินทางเข้าราชอาณาจักรทางท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ เมื่อตรวจพบว่ามีลักลอบนำสัตว์หรือซากสัตว์เข้ามาในราชอาณาจักรในกรณีที่พบตัวผู้กระทำความผิดอยู่ในที่เกิดเหตุ และเป็นเหตุซึ่งหน้า ตามมาตรา 80 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้แก่ความผิดซึ่งเห็นการกระทำหรือพบในอาการใดซึ่งแทบจะไม่มีโอกาสสงสัยเลยว่าเขาได้กระทำความผิดมาแล้วสดๆ เช่น ผู้เดินทางหยิบสัมภาระมาจากสายพานรับกระเป๋าที่มาพร้อมกับเที่ยวจากต่างประเทศ หรือ ผู้เดินทางแสดงตัวเป็นเจ้าของสัมภาระที่มาพร้อมกับเที่ยวจากต่างประเทศ และภายในสัมภาระนั้นปรากฏว่าเป็นสัตว์-ซากสัตว์บรรจุอยู่

1) ขั้นตอนการตรวจ

การจับกุม สารวัตรตามกฎหมายว่าด้วยโรคระบาดสัตว์แสดงตัว ตามมาตรา 45 ในการปฏิบัติหน้าที่ของสัตวแพทย์หรือสารวัตรตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558 ทำการแสดงบัตรประจำตัวต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง และแจ้งข้อกล่าวหาต่อผู้กระทำความผิดและรายละเอียดเกี่ยวกับเหตุแห่งการจับให้ผู้ถูกจับทราบ ทำการรวบรวมของกลางที่ได้มาจากการกระทำความผิด เพื่อใช้เป็นพยานหลักฐานในการดำเนินคดี (พร้อมถ่ายภาพหรือภาพเคลื่อนไหวไว้เป็นหลักฐาน) ทำบันทึกการจับกุมและให้ผู้ถูกจับลงชื่อ ถ้าลงชื่อ ไม่ได้ให้พิมพ์ลายนิ้วมือแทน

กรณีผู้ถูกจับไม่ยอมลงชื่อให้หมายเหตุไว้ท้ายบันทึก พร้อมจัดทำบัญชีรายละเอียดของกลางทั้งหมด และแผนที่สังเขปแสดงที่เกิดเหตุ พร้อมแจ้งสิทธิให้ผู้ถูกจับทราบและแจ้งว่าจะพาไปสถานีตำรวจที่ไหน

การร้องทุกข์กล่าวโทษ นำผู้ต้องหา ของกลาง พยานหลักฐานต่างๆ พร้อมบันทึกการจับกุม ส่งพนักงานสอบสวน สถานีตำรวจท้องที่เกิดเหตุ คือ สถานีตำรวจภูธรท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ

- พนักงานสอบสวนสอบปากคำผู้ร้องทุกข์กล่าวโทษ
- พนักงานสอบสวนสอบปากคำพยาน
- พนักงานสอบสวนสอบปากคำผู้ถูกกล่าวหา
- บันทึกการร้องทุกข์ กล่าวโทษ
- พนักงานสอบสวนลงบันทึกประจำวันเกี่ยวกับคดี
- พนักงานสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานพร้อมสำนวนส่งอัยการเพื่อฟ้องศาล

**ในขั้นนี้สอบสวน อาจมีการฝากขัง โดยมีรายละเอียดตามวิ.อาญา มาตรา 87 วรรคห้า ความผิดอาญาที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงเกินกว่าหกเดือน แต่ไม่ถึงสิบปี หรือปรับเกินกว่าห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ศาลมีอำนาจสั่งขังหลายครั้งติด ๆ กันได้ แต่ครั้งหนึ่งต้องไม่เกิน 12 วัน และรวมกันคือไม่เกิน 4 ผลัด ทั้งหมดต้องไม่เกิน 48 วัน

2) ชั้นอัยการ

กรณีที่มีข้อมูลหลักฐาน ครบถ้วนทุกอย่าง จำเลยผิดจริง กระบวนการตั้งแต่แรกจนถึงอัยการสั่งฟ้องจะใช้เวลา 46 วัน

3) ชั้นศาลชั้นต้น

หากจำเลยสู้คดีตั้งแต่เริ่มต้น จนศาลตัดสิน กรณีรับสารภาพใช้ระยะเวลาประมาณ 3 เดือน แต่หากว่าจำเลยประกันตัวไปแล้วไม่มาในวันนัดสืบพยาน คดีก็จะยืดเยื้อออกไปอีกกินระยะเวลานานร่วมปี

4) ชั้นศาลอุทธรณ์ และ 5) ชั้นศาลฎีกา

หลังจากศาลชั้นต้นตัดสินแล้ว หากมีการอุทธรณ์-ฎีกา ก็จะใช้ระยะเวลาประมาณ 1-2 ปี

3.1.3 วิเคราะห์ข้อมูลการการดำเนินคดีอาญาความผิดมาตรา 31 ตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558 แก่ผู้เดินทางระหว่างประเทศ ที่เดินทางผ่านช่องทางท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ

ข้อมูลการดำเนินคดีความผิดมาตรา 31 แห่งพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558 แก่ผู้เดินทางระหว่างประเทศ ที่เดินทางผ่านช่องทางท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ 2566 - มกราคม 2567 จำนวน 3 คดี และยังไม่สิ้นสุดคดี รายละเอียดความคืบหน้าของคดี ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ข้อมูลการดำเนินคดีความผิดมาตรา 31 แห่งพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558 แก่ผู้เดินทางระหว่างประเทศ ที่เดินทางผ่านช่องทางท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ

คดีที่	สัญชาติผู้ต้องหา	ฐานความผิด	ผลการดำเนินคดี
66/2566	เวียดนาม	22 ก.พ. 2566 ไม่ปฏิบัติตามมาตรา 31	29 พฤศจิกายน 2566 ติดตามครั้งที่ 1 แจ้งผล คดีอยู่ระหว่างการสอบสวน 6 มีนาคม 2567 ติดตามครั้งที่ 2 แจ้งผลอยู่ ระหว่างการออกหมายจับ
153/2566	เวียดนาม	16 เม.ย. 2566 ไม่ปฏิบัติตามมาตรา 31	29 พฤศจิกายน 2566 คดีสอบสวนเสร็จแล้ว ส่งสำนวนการสอบสวนไปยังสำนักงานอัยการ จังหวัดสมุทรปราการ 13 ธันวาคม 2566 สำนักงานอัยการจังหวัด สมุทรปราการ แจ้งว่าไม่พบว่ามีคดีนี้อยู่ใน สารบบ
26/2567	จีน	29 ม.ค. 2567 ไม่ปฏิบัติตามมาตรา 31	15 มีนาคม 2567 ฟ้องคดีต่อศาล 24 เมษายน 2567 กำหนดนัดสืบพยานโจทก์

ที่มา : ด้านกักกันสัตว์ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ (2566-2567)

จากการวิเคราะห์ถึงกฎหมายมาตรา 31 แห่งพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558 ที่มีการบัญญัติโทษจำคุกสูงเกินหนึ่งปีและมีประเด็นที่ใช้บังคับไม่ครอบคลุม ด้วยอัตราโทษจำคุกไม่เกินสองปี ทำให้สารวัตรตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558 ไม่มีอำนาจในการใช้ดุลพินิจเพื่อกำหนดโทษเนื่องจาก

กฎหมายบัญญัติอัตราโทษจำคุกไว้เกินกว่าหนึ่งปี จึงไม่มีอำนาจเปรียบเทียบคดี การดำเนินการกับผู้ฝ่าฝืนมาตรานี้จึงต้องเข้าสู่กระบวนการวิธีพิจารณาความอาญา นั่นคือการจับกุม ควบคุมตัวไปยังสถานีตำรวจ ร้องทุกข์กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินการ สอบปากคำผู้ถูกกล่าวหา พร้อมรวบรวมพยานหลักฐานทำเป็นสำนวนส่งอัยการเพื่อฟ้องศาล บางครั้งการส่งสำนวนการสอบสวนไปยังพนักงานอัยการเพื่อส่งฟ้อง ด้วยข้อหาการกระทำความผิดมาตรา 31 แห่งพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ 2558 เพียงมาตราเดียว อัยการอาจมีความเห็นสั่งไม่ฟ้องเพราะมีโอกาสที่ผู้กระทำความผิดไม่ต้องได้รับโทษหากฟ้องไป ด้วยไม่มีข้อบัญญัติต่อท้ายในมาตรากฎหมายที่ว่า "ให้ผู้กระทำความผิดต้องรับผิดแม้ได้กระทำโดยไม่มีเจตนา" รวมถึงไม่มีข้อบัญญัติกรณีความผิดยังไม่สำเร็จที่ว่า "การพยายามกระทำความผิดต้องระวางโทษเช่นเดียวกัน"

สำหรับผู้กระทำความผิดเป็นผู้เดินทางระหว่างประเทศผ่านทางท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ ในความรับผิดชอบของด่านกักกันสัตว์ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ ณ วันที่ได้สรุปผลการศึกษาเรื่องนี้ ทั้ง 3 คดียังไม่ถึงที่สุด โดย 2 คดีที่มีการจับกุมในวันที่ 22 ก.พ. 2566 และ 16 เม.ย. 2566 ยังไม่มีความคืบหน้า ผู้กระทำความผิดยังไม่ได้รับโทษ และได้รับการปล่อยตัวไป มีเพียง 1 คดีที่จับกุมในวันที่ 29 ม.ค. 2567 ได้ดำเนินการมาจนถึงชั้นอัยการโดยสำนักงานอัยการจังหวัดสมุทรปราการยื่นฟ้องไว้มีกำหนดนัดสืบพยานโจทย์ในวันที่ 24 เมษายน 2567 หากผู้ต้องหาตามนัดในวันสืบพยานโจทย์ซึ่งเมื่อเข้าสู่กระบวนการพิจารณาในชั้นศาลและผู้ต้องหาให้การว่าไม่เจตนากระทำความผิดเพราะไม่รู้ระเบียบข้อห้ามกฎหมาย ผู้พิพากษาอาจพิจารณาให้ไม่ต้องรับโทษตามแนวทางประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 59 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 สรุปมาตราประมวลกฎหมายอาญาที่เกี่ยวข้องในการพิจารณาโทษสำหรับผู้กระทำความผิดมาตรา 31 ตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ 2558

มาตรา	บทบัญญัติ
มาตรา 59	บุคคลจะต้องรับผิดในทางอาญาก็ต่อเมื่อได้กระทำโดยเจตนา วรรคสาม ถ้าผู้กระทำมิได้รู้ข้อเท็จจริงอันเป็นองค์ประกอบของความผิด จะถือว่าผู้กระทำประสงค์ต่อผล หรือย่อแหย่เห็นผลของการกระทำนั้นมิได้
มาตรา 78	เมื่อปรากฏว่ามีเหตุบรรเทาโทษ ถ้าศาลเห็นสมควรจะลดโทษไม่เกินกึ่งหนึ่งของโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดนั้นก็ได้ วรรคสอง เหตุบรรเทาโทษนั้น ได้แก่ รู้สึกความผิดและพยายามบรรเทาผลร้ายแห่งความผิดนั้น ลุแก่โทษต่อเจ้าพนักงานหรือให้ความรู้แก่ศาลอันเป็นประโยชน์แก่การพิจารณา
มาตรา 56	ผู้ใดกระทำความผิดซึ่งมีโทษจำคุกเกินสามปี ถ้าไม่ปรากฏว่าผู้นั้นได้รับโทษจำคุกมาก่อน ศาลจะพิพากษาว่าผู้นั้น มีความผิดแต่รอการกำหนดโทษไว้หรือกำหนดโทษแต่รอการลงโทษไว้แล้วปล่อยตัวไป

ที่มา : ปรับจาก ประมวลกฎหมายอาญา (2499)

จาก**ตารางที่ 2** และ **ตารางที่ 4** หรือหากผู้ต้องหาให้การรับสารภาพ ผู้พิพากษาอาจจะพิจารณาลดโทษให้กึ่งหนึ่งตามแนวทางประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 78

หรือหากเป็นการกระทำความผิดครั้งแรกของผู้ต้องหา บทลงโทษของการไม่ปฏิบัติตามมาตรา 31 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี ผู้พิพากษาอาจจะพิจารณาการรอลงอาญาตามแนวทางประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 56 (**ตารางที่ 2**)

จากสรุปผลสถิติการดำเนินคดีมาตรา 31 ตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ 2558 ตั้งแต่มีการประกาศใช้ พ.ร.บ. ฉบับนี้ รวบรวมโดยสำนักกฎหมาย กรมปศุสัตว์ พบรายงานผลการดำเนินคดี

ในความรับผิดชอบของด่านกักกันสัตว์แม่ฮ่องสอนและด่านกักกันสัตว์เชียงรายที่ศาลพิพากษาลงโทษจำคุก โดยให้รอลงอาญาทั้งหมด และคงเหลือแค่เพียงโทษปรับ ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 สรุปผลสถิติการดำเนินคดีมาตรา 31 ตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ 2558 ตั้งแต่มีการประกาศใช้

ลำดับ	หน่วยงานที่รายงาน	ฐานความผิด	จำนวนคดี	ผลการดำเนินคดี
1.	ด่านกักกันสัตว์แม่ฮ่องสอน	พ.ศ 2564 ไม่ปฏิบัติ ตามมาตรา 31 มาตรา 22	13	เปรียบเทียบความผิดในคดี ที่เปรียบเทียบปรับได้ ส่วนคดีที่ฟ้องศาล ต่อมา ศาลพิพากษาลงโทษจำคุก และปรับ **โทษจำคุกรอลงอาญา
2.	ด่านกักกันสัตว์แม่ฮ่องสอน	พ.ศ 2565 ไม่ปฏิบัติ ตามมาตรา 31 มาตรา 32 (2) มาตรา 34	12	
3.	ด่านกักกันสัตว์แม่ฮ่องสอน	พ.ศ 2566 ไม่ปฏิบัติ ตามมาตรา 31 มาตรา 40 (2)	1	
4.	ด่านกักกันสัตว์เชียงราย	พ.ศ 2559 ไม่ปฏิบัติ ตามมาตรา 31 วรรค หนึ่ง, มาตรา 22	4	
5.	ด่านกักกันสัตว์เชียงราย	พ.ศ. 2560 ไม่ปฏิบัติ ตามมาตรา 31 และ มาตรา 34	1	ฟ้องคดีต่อศาล ต่อมาศาล พิพากษาลงโทษจำคุกและ ปรับ ริบของกลาง **โทษจำคุกรอลงอาญา

ที่มา : ปรับจาก สำนักกฎหมาย (2566)

ดังนั้นการดำเนินคดีกับผู้กระทำผิด มาตรา 31 แห่งพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ เพื่อให้ได้รับโทษจึงจำเป็นต้องแจ้งข้อกล่าวหาความผิดที่ฝ่าฝืนกฎหมายศุลกากรไปด้วยเพื่อให้ผู้ได้รับโทษในวาระที่ได้กระทำผิดในครั้งนั้นๆ คือ มาตรา 242 เพราะกฎหมายศุลกากรได้บัญญัติข้อยกเว้นเรื่องเจตนาในการกระทำ ความผิดไว้อย่างชัดเจนตามมาตรา 252 ที่บัญญัติว่า การกระทำความผิดตามมาตรา 202 มาตรา 242 หรือ มาตรา 244 “ให้ผู้กระทำต้องรับผิดชอบแม้ได้กระทำโดยไม่มีเจตนา” และวรรคสอง ของมาตรา 242 ได้บัญญัติเพิ่มเติมว่า “ผู้ใดพยายามกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษเช่นเดียวกัน” ตามรายการแจ้งผลคดีฟ้องความอาญาจาก สภ. คำป่าหลาย ซึ่งเป็นคดีที่ร้องทุกข์กล่าวโทษโดยสารวัตรฯ ด่านกักกันสัตว์มุกดาหารที่ ศาลพิพากษาลงโทษจำคุกโดยไม่รอลงอาญา แต่จำเลยรับสารภาพจึงลดโทษให้กึ่งหนึ่ง ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 รายการแจ้งผลคดีฟ้องความอาญา รายงานการสอบสวนคดีที่ 101/2566 ของด่านกักกันสัตว์ มุกดาหาร

วันเกิดเหตุ	ฐานความผิด	วันพิพากษา	คำพิพากษา
5 ต.ค. 2566	นำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งของที่ยังมิได้ผ่านพิธีการศุลกากรโดยไม่ได้รับอนุญาตจากพนักงานศุลกากร, นำสัตว์หรือซากสัตว์เข้ามาในราชอาณาจักรโดยไม่ได้รับอนุญาต, เคลื่อนย้ายสัตว์หรือซากสัตว์ผ่านเข้าออกภายในเขตเฝ้าระวังโรคระบาดสัตว์ชนิดโรคไข้อีแตงโมโดยไม่ได้รับอนุญาต และเคลื่อนย้ายสัตว์หรือซากสัตว์ไปยังท้องที่จังหวัดอื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต	23 พ.ย. 2566	จำเลยมีความผิดตามพ.ร.บ.ศุลกากรฯ ม.242ว.1 พ.ร.บ.โรคระบาดสัตว์ฯ ม.22,31ว.1,65,68 หลายกรรมต่างกัน ม.91 ฐานนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสิ่งของยังมิได้ผ่านพิธีศุลกากร กับฐานนำเข้าซึ่งซากสัตว์โดยไม่ได้รับอนุญาตเป็นกรรมเดียวกัน ลงโทษฐานนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสิ่งของยังมิได้ผ่านพิธีศุลกากร ที่หนักสุดจำคุก 2 ปี ฐานเคลื่อนย้ายซากสัตว์ภายในเขตเฝ้าระวังโรคฯ จำคุก 6 เดือน รับสารภาพลดโทษกึ่งหนึ่ง ม.78 ฐานนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสิ่งของยังมิได้ผ่านพิธีศุลกากร คงจำคุก 1 ปี ฐานเคลื่อนย้ายซากสัตว์ภายในเขตเฝ้าระวังโรคฯ คงจำคุก 3 เดือน รวมจำคุก 1 ปี 3 เดือน

ที่มา : ปรับจาก สภ. คำป่าหลาย (2566)

3.2 ผลการดำเนินการ / วิจารณ์ผล

จากการดำเนินการศึกษาค้นคว้า รวบรวมข้อมูล นำมาวิเคราะห์ พบว่า การบังคับใช้กฎหมายตามความในมาตรา 31 แห่งพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558 แก่ผู้เดินทางระหว่างประเทศผ่านทางท่าอากาศยานสุวรรณภูมินั้น ขาดประสิทธิภาพในการบังคับใช้ ผู้ฝ่าฝืนกฎหมายได้รับโทษความผิดไม่เหมาะสมกับการกระทำผิด กระบวนการดำเนินคดีใช้เวลานาน ไม่มีความคืบหน้าเกิดกรณีคดีหายและมีคดีค้างในระบบ อันเนื่องมาจากสาเหตุปัญหา 3 ประเด็นคือ

3.2.1 ประเด็นแรกจากตัวกฎหมายที่มีการบัญญัติโทษจำคุกสูงเกินหนึ่งปีและมีประเด็นที่ใช้บังคับไม่ครอบคลุม ด้วยอัตราโทษจำคุกไม่เกินสองปี ทำให้สารวัตรตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558 ไม่มีอำนาจในการใช้ดุลพินิจเพื่อกำหนดโทษเนื่องจากกฎหมายบัญญัติอัตราโทษจำคุกไว้เกินกว่าหนึ่งปี จึงไม่มีอำนาจเปรียบเทียบคดี การดำเนินการกับผู้ฝ่าฝืนมาตรานี้จึงต้องเข้าสู่กระบวนการวิธีพิจารณาความอาญา นั่นคือการจับกุม ควบคุมตัวไปยังสถานีตำรวจ ร้องทุกข์กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินการสอบปากคำผู้ถูกกล่าวหา พร้อมรวบรวมพยานหลักฐานทำเป็นสำนวนส่งอัยการเพื่อฟ้องศาล บางครั้งการส่ง

สำนวนการสอบสวนไปยังพนักงานอัยการเพื่อส่งฟ้อง ด้วยข้อหาการกระทำความผิดมาตรา 31 แห่งพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558 เพียงมาตราเดียว อัยการอาจมีความเห็นสั่งไม่ฟ้องเพราะมีโอกาสที่ผู้กระทำความผิดไม่ต้องได้รับโทษหากฟ้องไป ด้วยไม่มีข้อบัญญัติต่อท้ายในมาตรากฎหมายที่ว่า "ให้ผู้กระทำความผิดต้องรับผิดชอบแต่ได้กระทำโดยไม่มีเจตนา" รวมถึงไม่มีข้อบัญญัติกรณีความผิดยังไม่สำเร็จที่ว่า "การพยายามกระทำความผิดต้องระวางโทษเช่นเดียวกัน" หรืออัยการมีความเห็นสั่งฟ้องเมื่อเข้าสู่กระบวนการในชั้นศาล ผู้กระทำความผิดมีโอกาสไม่ต้องรับโทษหรือได้รับเพียงโทษปรับ ส่วนโทษจำคุกให้รอลงอาญา ซึ่งหากต้องการดำเนินคดีผู้กระทำความผิดและให้ได้รับโทษจำคุกด้วยจึงจำเป็นต้องแจ้งข้อกล่าวหาการฝ่าฝืนมาตรากฎหมายศาลการไปด้วย

3.2.2 ประเด็นที่สองสาเหตุจากตัวเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานที่ไม่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์มากพอ ในขั้นตอนการดำเนินคดีอาญา สารวัตรตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558 ที่เป็นผู้มีอำนาจจับกุมผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ มีอัตรากำลังน้อย อีกทั้งก็ไม่ใช่นักกฎหมายโดยตรง ยังไม่มีความรู้และประสบการณ์มากพอในการดำเนินการเพื่อบังคับใช้กฎหมาย ทั้งการ ทำบันทึกจับกุม การควบคุมตัวผู้กระทำความผิดส่งสถานีตำรวจ ทำได้ลำบากหากมีกำลังเพียง 1 นาย จะต้องใช้เวลาดำเนินการนานหลายชั่วโมงจนกระบวนการทุกอย่างให้เสร็จสิ้นจนถึงขั้นตอนพนักงานสอบสวนรับตัวผู้กระทำความผิดไว้ใน การควบคุม และออกเอกสารรายงานประจำวันเกี่ยวกับคดีมอบให้เป็นหลักฐานจึงจะถือว่าสิ้นสุดกระบวนการจับกุมและร้องทุกข์กล่าวโทษส่งผลให้ภาพรวมความผิดอาญามาตรา 31 มีปริมาณคดีน้อยหากเทียบกับจำนวนผู้เดินทางระหว่างประเทศผ่านช่องทางท่าอากาศยานสุวรรณภูมิที่มีตลอด 24 ชั่วโมง

3.2.3 ประเด็นที่สามสาเหตุจากระบบการดำเนินคดีอาญาที่มีความล่าช้า ขั้นตอนการดำเนินการผ่านหลายหน่วยงานจึงเกิดความไม่คืบหน้าของหน้าคดี เป็นภาระของหน่วยงานที่ต้องคอยติดตามสอบถามผลการดำเนินคดีจนสิ้นสุด ตั้งแต่ในชั้นของพนักงานสืบสวนที่ใช้เวลาในการสอบสวนนานนับปี หรือคดีไม่ปรากฏข้อมูลในสารบบคดีหลังจากส่งสำนวนการสอบสวนให้อัยการไปแล้ว หรือผู้กระทำความผิดหลังประกันตัวไปแล้วมีการหลบหนี

3.3 ผลกระทบ (ในเชิงลบ)

การขาดประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมายตามความในมาตรา 31 แห่งพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558 แก่ผู้เดินทางระหว่างประเทศผ่านท่าอากาศยานสุวรรณภูมินั้น ก่อให้เกิดผลกระทบดังนี้

3.3.1 ผลกระทบต่อประชาชนผู้กระทำความผิด ผู้กระทำความผิดเป็นผู้เดินทางระหว่างประเทศผ่านท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ ที่ส่วนใหญ่อยู่ในภูมิภาคอาเซียนพบว่าหลายประเทศใกล้เคียงก็ยังไม่มียุทธศาสตร์ป้องกันประเทศที่เข้มงวดกับผู้เดินทางเข้าออกและผ่านประเทศ จึงยังไม่ทราบข้อกฎหมาย และไม่มีเจตนาในการกระทำความผิด เป็นประชาชนธรรมดา นักเรียน นักศึกษา ที่ยังไม่มียารักษา บางครั้ง นำติดตัวเข้ามาเพียงเล็กน้อย ด้วยเหตุที่มาตรากฎหมายมีการบัญญัติอัตราโทษจำคุกสูงเกินหนึ่งปี สารวัตรไม่มีอำนาจเปรียบเทียบคดี ต้องส่งฟ้องศาลเท่านั้น หากแต่ว่าสาระสำคัญในข้อห้ามกลับบัญญัติไว้ไม่ครอบคลุมในเรื่องของเจตนา เมื่อเข้าสู่กระบวนการในชั้นศาล ผู้กระทำความผิดมีโอกาสไม่ต้องรับโทษหรือได้รับเพียงโทษปรับ ส่วนโทษจำคุกให้รอลงอาญา ซึ่งการที่ผู้กระทำความผิดไม่ต้องรับโทษหรือได้รับโทษเพียงโทษปรับ แต่ต้องกลายเป็นผู้ต้องหาตั้งแต่วันที่ถูกรับกุมไปจนถึงวันที่สิ้นสุดคดีและส่งผลกระทบต่อเนื่องไปถึงการประกอบอาชีพหรือการดำรงชีวิตในด้านต่างๆอันเนื่องจากมีประวัติอาชญากรติดตัว หรือหากพนักงานอัยการมีความเห็นสั่งไม่ฟ้อง เนื่องจากคำให้การว่าไม่มีเจตนาในสำนวนชั้นสอบสวน หากผู้ต้องหาถูกควบคุมตัวในระหว่างการดำเนินการทางกฎหมายด้วยแล้ว เสรีภาพที่สูญเสียไปย่อมไม่อาจแก้ไขได้ (วชิราพรรณ, 2563)

3.3.2 ผลกระทบกับเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย ด้วยบทกำหนดโทษสำหรับผู้กระทำความผิดในมาตรา 31 แห่งพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558 นี้คือต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี ปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ซึ่งเป็นโทษที่ค่อนข้างสูงที่ต้องบังคับใช้กับทุกคนที่ฝ่าฝืนการนำเข้าส่งออก หรือนำผ่านราชอาณาจักรซึ่งสัตว์-ซากสัตว์ โดยไม่มีข้อยกเว้นและไม่มีข้อพิจารณาให้เจ้าหน้าที่สารวัตรตามกฎหมายว่าด้วยโรคระบาดสัตว์ฯ ได้เลือกใช้สำหรับการดำเนินการตามกฎหมาย และหากไม่แจ้งข้อกล่าวหาอาจทำให้เจ้าหน้าที่โดนข้อหาละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ ตามมาตรา 157 แห่งประมวลกฎหมายอาญาได้ จึงทำให้เป็นข้อกังวลในการปฏิบัติงาน (ขวัญใจ และ ดวงแก้ว, 2564) การดำเนินการกับผู้กระทำความผิด เจ้าหน้าที่ฯ ไม่มีสิทธิ์เปรียบเทียบคดี แต่ต้องจับกุม ควบคุมนำตัวไปที่สถานีตำรวจเพื่อแจ้งความร้องทุกข์กล่าวโทษ ซึ่งแต่ละคดีใช้เวลาดำเนินการกับผู้กระทำความผิดนานจนกว่าจะสิ้นสุดกระบวนการจนส่งตัวผู้ต้องหาให้กับพนักงานสอบสวน และยังคงคอยติดตามสอบถามความคืบหน้าของคดีอย่างต่อเนื่องซึ่งเป็นภาระงานของเจ้าหน้าที่ที่ไม่คุ้มค่าเมื่อเทียบกับผลสัมฤทธิ์ของการบังคับใช้กฎหมาย

3.3.3 ผลกระทบต่อความเสี่ยงของประเทศ ผลจากการขาดประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมาย มาตรการควบคุมโรคระบาดสัตว์ โดยการควบคุมเครื่องย้ายสัตว์-ซากสัตว์ ระหว่างประเทศยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควรส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน และเศรษฐกิจของประเทศ

นำเสนอ แนวทางแก้ไขปัญหาที่สรุปได้จากการศึกษาในครั้งนี้

แนวทางแก้ไขปัญหาการขาดประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมายตามความในมาตรา 31 แห่งพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558 ด้วยการแก้ไขสาระที่บัญญัติในมาตรา 31 และมาตรา 68 ดังนี้

- 1) บัญญัติมาตราเพิ่มเพื่อใช้บังคับว่า “การกระทำความผิดตามมาตรา 31 ให้ผู้กระทำความผิดต้องรับผิดชอบแม้ได้กระทำโดยไม่มีเจตนา”
- 2) บัญญัติข้อความเพิ่มเข้าไปในมาตรา 31 วรรคสาม ว่า “ผู้ใดพยายามกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษเช่นเดียวกัน”
- 3) ปรับลดโทษจำคุกในมาตรา 68 จากจำคุกไม่เกิน 2 ปี เป็นจำคุกไม่เกิน 1 ปี เพื่อให้สามารถเปรียบเทียบคดีได้ เพื่อความรวดเร็วในการกำหนดโทษแก่ผู้กระทำความผิด และลดปัญหาคดีค้างในระบบยุติธรรม
- 4) คงโทษปรับในมาตรา 68 คือปรับไม่เกินสองแสนบาทตามเดิม ซึ่งใกล้เคียงโทษปรับของกฎหมายควบคุมการนำเข้าเนื้อสัตว์และผลิตภัณฑ์จากเนื้อสัตว์ของสาธารณรัฐประชาชนจีนคือ “การขนส่งหรือนำส่งเข้าประเทศซึ่งสัตว์ หรือ พืช ผลิตภัณฑ์ที่ต้องกักกัน โดยไม่ได้รับอนุญาต จะถูกปรับสูงสุดถึง 50,000 หยวน (250,000 บาทโดยประมาณ)” ดังภาพที่ 1 หรือเพิ่มข้อความโทษปรับในมาตรา 68 จากปรับไม่เกินสองแสนบาท เป็นระบุโทษปรับขั้นต่ำ อ้างอิงตามโทษปรับของกฎหมายควบคุมการนำเข้าเนื้อสัตว์และผลิตภัณฑ์จากเนื้อสัตว์ของไต้หวัน คือ “ต้องสำแดงสัตว์ พืช หรือผลิตภัณฑ์เหล่านี้ทุกชนิดเมื่อเดินทางมาถึงไต้หวัน หากไม่สำแดงจะต้องถูกปรับขั้นต่ำ 3,000 ดอลลาร์ไต้หวัน (3,428 บาทโดยประมาณ) หรือมากกว่านี้” ดังภาพที่ 2

主人，

请为我们办好检疫证书和接种证书
Where Are Our Quarantine and Vaccination Certificates?

[1] 通过携带或邮寄方式进境的动植物及其产品和其他检疫物，经国家有关行政主管部门审批许可，并具有输出国家或地区官方机构出具的检疫证书，不受此名录的限制。

[2] 具有输出国家或地区官方机构出具的动物检疫证书和疫苗接种证书的大或猫，每人仅限一只。

[1] The animals and plants and their products and other quarantine objects carried or posted into the country, approved by the relevant national administrative departments, with the quarantine certificate issued by the competent authorities of the exporting country or region, are not affected by the catalogue.

[2] One person is allowed to carry only one dog or cat with animal quarantine certificate and vaccination certificate issued by the competent authorities of the exporting country or region.

处罚

根据《中华人民共和国进出境动植物检疫法》及其实施条例的规定，凡具有下列情形的，将被检验检疫机关处以50,000元以下的罚款，情节严重者将被追究刑事责任：

- 1、未报检或者未依法办理报检手续或者未按报检审批规定执行的；
- 2、未经允许，擅自将进境动植物、动植物产品和其他检疫物运递的；
- 3、引起重大动植物疫情的；
- 4、伪造、变造动植物检疫单证、印章、标志、封识的；
- 5、其他违反检验检疫法律法规的行为。

如果您需要了解更详细的信息，请您与入境口岸的检验检疫官员联系。

感谢您的合作与支持，祝您旅途愉快！

PENALTY

In accordance with the Law of the People's Republic of China on the Entry and Exit Animal and Plant Quarantine and its regulations for implementation, a fine of up to RMB 50,000 shall be imposed on the following violations by the inspection and quarantine authorities, with criminal responsibilities affixed to serious ones:

- 1、Failing to apply for quarantine inspection, or failing to go through the formalities for examination and approval of quarantine inspection, or Failing to comply with the provisions of examination and approval of quarantine inspection;
- 2、Transporting and delivering entry animals or plants, their products or other quarantine objects without permission;
- 3、Causing a major animal or plant epidemic;
- 4、Forging or altering the quarantine certificates, stamps, marks or seals;
- 5、Other acts in violation of the inspection and quarantine laws and regulations.

If you need any further information, please feel free to contact the inspection and quarantine officials at the port of entry in China.

Thank you for your cooperation and support, wish you a pleasant journey!

ภาพที่ 1 แผ่นพับประชาสัมพันธ์กฎหมายควบคุมการนำเข้าเนื้อสัตว์และผลิตภัณฑ์จากเนื้อสัตว์ของสาธารณรัฐประชาชนจีน (AQSIQ, 2016)

主動申報，避免受罰！ Declare or be fined !

入境旅客攜帶動物或其產品，應向海關申報或向動植物防疫檢疫局申請檢疫，未依規定申報者，處新臺幣3,000元以上罰鍰。

You must declare all animals, plants or their products to the customs or BAPHIQ on arrival to Taiwan. Failure to declare will be fined NT\$ 3,000 or more.

แสดงของต้องสำแดง หลีกเลี่ยงการถูกปรับ

นำผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์หรือสินค้าชนิดอื่นๆ เข้าประเทศขอความร่วมมือทำเรื่องแจ้งต่อด่านศุลกากรหรือกรมฝ่ายป้องกันโรคระบาด, ถ้าไม่ทำการแจ้งและมีการตรวจพบเจอต้องเสียค่าปรับเป็นเงิน 3,000 เหยียกดูได้ทุกวันไป.

Henchu Branch
Bureau of Animal and Plant Health Inspection and Quarantine
Council of Agriculture, Executive Yuan
www.baphiq.gov.tw

ภาพที่ 2 แผ่นพับประชาสัมพันธ์กฎหมายควบคุมการนำเข้าเนื้อสัตว์และผลิตภัณฑ์จากเนื้อสัตว์ของประเทศไต้หวัน (BAPHIQ, 2023)

หรือเพิ่มโทษปรับในมาตรา 68 จากปรับไม่เกินสองแสนบาท เป็นโทษปรับอ้างอิงตามโทษปรับของกฎหมายควบคุมการนำเข้าเนื้อสัตว์และผลิตภัณฑ์จากเนื้อสัตว์ของประเทศญี่ปุ่นคือ “ห้ามนำเข้าเนื้อสัตว์และผลิตภัณฑ์จากเนื้อสัตว์ ฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือปรับสูงสุดไม่เกิน 3 ล้านบาท (720,000 บาทโดยประมาณ) หรือปรับสูงสุดไม่เกิน 50 ล้านบาท (12 ล้านบาทโดยประมาณ) กรณีที่ลักลอบนำเข้าเพื่อการค้า ดังภาพที่ 3

ภาพที่ 3 แผ่นพับประชาสัมพันธ์กฎหมายควบคุมการนำเข้าเนื้อสัตว์และผลิตภัณฑ์จากเนื้อสัตว์ของญี่ปุ่น (MAFF, 2023)

3.4 ความยุ่งยากและซับซ้อนในการดำเนินการ

การศึกษาปัญหาการบังคับใช้กฎหมายตามความในมาตรา 31 แห่งพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558 แก่ผู้เดินทางระหว่างประเทศผ่านทางท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ มีความยุ่งยากซับซ้อนในการดำเนินการ ดังนี้

3.4.1 การดำเนินการทางกฎหมายสำหรับผู้ปฏิบัติงานด้านควบคุมโรคระบาดสัตว์นอกจากต้องใช้ความรู้ทางสัตวแพทยศาสตร์ความรู้ทางระบาดวิทยาแล้ว ยังจำเป็นต้องมีความรู้เกี่ยวกับระเบียบกฎหมายของหน่วยงาน และกฎหมายของหน่วยงานข้างเคียงว่าสาระของกฎหมายของแต่ละหน่วยงานมีส่วนช่วยเอื้อประโยชน์หรือมีความขัดแย้งที่ก่อให้เกิดปัญหาระหว่างหน่วยงานหรือไม่ และไม่ใช่ว่าแค่เพียงศึกษาจากตำราเท่านั้น ด้วยพื้นฐานผู้ปฏิบัติงานไม่ใช่ นักกฎหมายโดยตรง ซึ่งกว่าจะทำความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการดำเนินการคดีอาญา ประสบการณ์จริงในการปฏิบัติงานมีส่วนช่วยให้เกิดการเรียนรู้และทำความเข้าใจได้อย่างลึกซึ้ง

3.4.2 การสอบถามความคืบหน้าของคดีที่สอบสวนเสร็จแล้ว ไปยังพนักงานอัยการจังหวัด อ้างอิงด้วยเลขที่คดีอาญาในรายงานประจำวันเกี่ยวกับคดีของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ซึ่งไม่สามารถใช้อ้างอิงในการสอบถามความคืบหน้าของคดีอาญาที่ศาลจังหวัดได้

3.4.3 การสอบถามความคืบหน้าของคดีไปยังศาลจังหวัด กรณีเป็นคดีที่ยื่นฟ้องแล้ว ต้องอ้างอิงด้วยเลขคดีอาญาที่กำหนดโดยศาล ซึ่งไม่ใช่เลขที่คดีอาญาในรายงานประจำวันเกี่ยวกับคดีของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยจะต้องประสานงานสอบถามหมายเลขฝากขังจากพนักงานสอบสวนก่อน จากนั้น ต้องติดต่อสอบถามไปยัง งานรับฝากขังของศาลจังหวัด โดยอ้างอิงเลขฝากขังเพื่อสอบถามเลขที่คดีอาญาของศาลฯ เมื่อได้เลขที่คดีอาญาจากงานฝากขังแล้ว นำไปใช้อ้างอิงเพื่อสอบถามความคืบหน้าของคดี ที่งานคดีศาลจังหวัดต่อไป

3.5 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ

ตลอดขั้นตอนของการค้นคว้า ศึกษาหาข้อมูลของปัญหาการบังคับใช้กฎหมายตามความในมาตรา 31 แห่งพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558 แก่ผู้เดินทางระหว่างประเทศผ่านทางท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ ผู้จัดทำได้มีการติดต่อประสานงาน สอบถาม แลกเปลี่ยนข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งจากกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กรมศุลกากร สถานีตำรวจภูธรท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ สำนักงานอัยการจังหวัดสมุทรปราการ และศาลจังหวัดสมุทรปราการ พบอุปสรรคในการติดตามความคืบหน้าของคดีดังนี้

3.5.1 การส่งหนังสือสอบถามความคืบหน้าของคดีไปยังสถานีตำรวจภูธรท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ ในบางครั้งไม่ได้รับหนังสือตอบกลับ

3.5.2 การสะกด ชื่อผู้ต้องหาเป็นภาษาไทยในสำนวนคดี เมื่ออ่านออกเสียงมีความผิดเพี้ยนจากการอ่านตามชื่ออังกฤษในหนังสือเดินทาง และทำให้ค้นหาไม่พบในสารบบคดี เช่น หลีชิงเฉียว (LI YINQIANG) วู ร็อก อัน (VU NGOC ANH)

บทที่ 4 ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาปัญหาการบังคับใช้กฎหมายตามความในมาตรา 31 แห่งพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558 แก่ผู้เดินทางระหว่างประเทศผ่านทางท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ ผู้ทำผลงานมีข้อเสนอแนะแนวทางเพื่อแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ ดังนี้

4.1 ความคลาดเคลื่อนจากความแตกต่างของภาษา

เสนอแนวทางหรือวิธีแก้ไขปัญหาและอุปสรรค โดยการหาล่ามที่มีคุณภาพเพื่อความเข้าใจที่ถูกต้องตั้งแต่การบันทึกรายละเอียดลงไป ในรายงานประจำวันเกี่ยวกับคดีของสำนักงานตำรวจแห่งชาติไปจนถึงกระบวนการสอบสวนจนมีการส่งฟ้อง

4.2 การดำเนินการทุกขั้นตอน จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีเครือข่าย มีสายข่าว มีการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานข้างเคียงที่เกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิดเพื่อส่งเสริมความร่วมมือจากการติดตามผลการดำเนินงาน

เสนอแนะแนวทางหรือวิธีการเพื่อแก้ไขปัญหาและอุปสรรค โดยการเสริมสร้างเครือข่ายผู้ปฏิบัติงานทุกหน่วยงานของท่าอากาศยานสุวรรณภูมิที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการควบคุมเคลื่อนย้ายสัตว์ ซากสัตว์ รวมถึงสัตว์ป่า เพื่อการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสานงานที่รวดเร็ว

ขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ

ลงชื่อ.....
 (.....)
 ผู้ขอประเมิน
/...../.....

ขอรับรองว่าสัดส่วนการดำเนินการข้างต้นของผู้ขอรับการประเมินเป็นความจริงทุกประการ

รายชื่อผู้มีส่วนร่วมในผลงาน	สัดส่วนผลงาน	ลายมือชื่อ
1. นางสาวณัฐกานต์ คุรุพันธ์	80 %	
2. นางสาวนีย์ พวงไพบูลย์	20 %	

ได้ตรวจสอบแล้วขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นถูกต้องตรงกับความเป็นจริงทุกประการ

ลงชื่อ.....
 (.....)
 ตำแหน่ง.....
/...../.....
 ผู้บังคับบัญชาที่กำกับดูแล

ลงชื่อ.....
 (.....)
 ตำแหน่ง.....
/...../.....
 ผู้บังคับบัญชาที่เหนือขึ้นไป

กิตติกรรมประกาศ

เอกสารผลงานฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี เนื่องจากผู้เขียนได้รับความกรุณาช่วยเหลือเป็นอย่างดีหลายๆฝ่าย ขอขอบคุณ นายสัตวแพทย์ยุทธนา โสภี หัวหน้าด่านกักกันสัตว์ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ ที่ให้การสนับสนุนการทำผลงานวิชาการในครั้งนี้ รวมถึง นายสัตวแพทย์คมสัน รุ่งเรือง ที่ปรึกษาผลงานวิชาการ ในการแนะนำ ตรวจสอบแก้ไข ให้ข้อเสนอแนะ ผู้เขียนรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณา ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอบคุณบุคคลใกล้ชิดคนเดิม ที่คอยช่วยเหลือสนับสนุนทางด้านกำลังใจ พุ่มเทก่าลังกาย เคียงข้างกันเสมอมา

คุณค่าทั้งหลายที่ได้รับจากผลงานวิชาการฉบับนี้ ผู้เขียนขอมอบเป็นกตัญญูทเวทีแต่บิดามารดา และบูรพาจารย์ที่เคยอบรมสั่งสอน รวมทั้งผู้มีพระคุณทุกท่าน

บรรณานุกรม

- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดสัตว์ชนิดอื่นตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558 พ.ศ. 2565. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 139, ตอนพิเศษ 152ง (ลงวันที่ 29 มิถุนายน 2565).
- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดอาหารสุกที่ทำ ประกอบหรือปรุงจากซากสัตว์ เป็นซากสัตว์ตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558 พ.ศ. 2561 ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 135, ตอนพิเศษ 162 ง (ลงวันที่ 10 กรกฎาคม 2561).
- ขวัญใจ แก้วคำภา และ ดวงแก้ว แสนบุปผา. 2564. คู่มือสำหรับเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์ในการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยโรคระบาดสัตว์กรณีการลักลอบนำสัตว์และซากสัตว์เข้าราชอาณาจักรไทย. เอกสารวิชาการ, กองสารวัตรและกักกัน. 96 น. แหล่งที่มา: http://aqi.dld.go.th/th/images/stories/document/research/updatemanual_animal_quarantine_officers_kingdom_thailand.pdf
- คณะกรรมการจัดการองค์ความรู้. 2565. แนวทางการดำเนินคดีลักลอบตามกฎหมายศุลกากร กรณีศึกษาด่านศุลกากรเบตง. สำนักงานศุลกากรภาคที่ 4. วันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2565. แหล่งที่มา : https://betong.customs.go.th/data_files/16956df26e09d75d5d211721010228f0.pdf, 7 มีนาคม 2567.
- จirnันท์ มอญไข. 2563. ปัญหาทางกฎหมายตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558. การค้นคว้าอิสระหลักสูตรปริญญาโท นิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดเชียงใหม่ หน้า 3-4
- ชนิด ศุทธยาลัย. 2559. การระงับคดีในความผิดศุลกากร. กฎหมายว่าด้วยศุลกากร. แหล่งที่มา : http://www.chanidservice.com/index.php?option=com_content&view=article&id=1650:2016-01-12-14-48-31&catid=27:2013-06-26-05-19-03&Itemid=32,5 กุมภาพันธ์ 2565.
- ฐิตารัตน์ นรินทรางกูร ณ อยุธยา. 2558. การพิพากษาคดีผู้กระทำความผิดต่างชาติ. เอกสารนำเสนอ. แหล่งที่มา : <http://164.115.41.115/dopintra/index.php/2016-12-27-02-14-19/328-2016-12-27-02-25-45/file>, 7 มีนาคม 2567.
- ณัฐพงษ์ ชูชมกลิ่น. 2563. ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการปล่อยตัวชั่วคราวในคดีอาญา. บทความวิชาการ. คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงแหล่งที่มา: <http://www.lawgrad.ru.ac.th/Abstracts/956>, 9 พฤศจิกายน 2566.
- ทวีศ ศรีเกตุ. 2559. การทบทวนความเหมาะสมของกฎหมาย. บทความเพื่อการนำออกอากาศทางสถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภา. รายการเจตนารมณ์กฎหมาย. สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. วันออกอากาศ วันที่ 16 พฤศจิกายน พ.ศ. 2559. แหล่งที่มา : https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/elaw_parcy/ewt_dl_link.php?nid=1736, 7 มีนาคม 2567.

- นพดล ปกรณ์นิมิตดี. 2554. มาตรา 157 แห่งประมวลกฎหมายอาญา ที่ฟังของประชาชน หรือการกลั่นแกล้งเจ้าพนักงาน. แหล่งที่มา : หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ วันอาทิตย์ที่ 27 มีนาคม พ.ศ. 2554
- บทบรรณาธิการ. 2556. หน่วยที่ 6 ปัญหาการใช้กฎหมายในประเทศไทย. กฎหมายที่ประชาชนควรรู้ ส32207 ม.5. Social Media การศึกษายุคดิจิทัล. วันที่ 18 มิถุนายน พ.ศ. 2556. แหล่งที่มา : <https://kasmos52.wordpress.com/2013/06/18/%E0%B8%AB%E0%B8%99%E0%B9%88%E0%B8%A7%E0%B8%A2%E0%B8%97%E0%B8%B5%E0%B9%88-6-%E0%B8%9B%E0%B8%B1%E0%B8%8D%E0%B8%AB%E0%B8%B2%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B9%83%E0%B8%8A%E0%B9%89%E0%B8%81%E0%B8%8E/>, 7 มีนาคม 2567.
- บรรณาธิการ. 2565. เกณฑ์การเปรียบเทียบการงดการฟ้องร้องตามพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560, เกณฑ์การระงับคดีตามพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560. แหล่งที่มา : <https://ecs-support.github.io/KM/customs/post/knowledge/2022/01-12/>, 5 กุมภาพันธ์ 2565.
- บทบรรณาธิการ. 2566. เปิดเส้นทางการดำเนินคดีอาญา. แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล. แหล่งที่มา : <https://www.amnesty.or.th/latest/blog/1092/>, 12 พฤศจิกายน 2566.
- ปกป้อง ศรีสนิท. 2562. การแก้ปัญหากฎหมายอาญาที่ไม่จำเป็น ด้วยการออกกฎหมายที่ไม่จำเป็น. แหล่งที่มา : <https://www.the101.world/legal-reform-with-more-legalization/>, 10 พฤศจิกายน 2566.
- ยุทธพงศ์ ปิ่นอนงค์. ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 157 กับปัญหาการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่รัฐ. แหล่งที่มา : https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_parcy/ewt_dl_link.php?nid=34511, 13 พฤศจิกายน 2566.
- ราชกิจจานุเบกษา. 2560. พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560. เล่มที่ 134. ตอนที่ 53 ก. (ลงวันที่ 17 พฤษภาคม 2560). แหล่งที่มา : https://www.customs.go.th/data_files/ceb80cc6dd718c73b5a44daf60a1efe3.PDF, 31 มีนาคม 2566.
- ราชกิจจานุเบกษา. 2562. พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2562. เล่ม 136. ตอนที่ 71. (ลงวันที่ 29 พฤษภาคม 2562). แหล่งที่มา : <https://portal.dnp.go.th/DNP/FileSystem/download?uuid=9373af08-6a4f-442d-8146-5a61ffceb2cd.pdf>, 31 มีนาคม 2566.
- วชิราพรธ ณ กาฬสินธุ์. 2563. ปัญหาการบังคับใช้คดีอาญาล้นเกิน. เอกสารวิชาการรายบุคคลการอบรมหลักสูตร “ผู้พิพากษาหัวหน้าศาล” รุ่นที่ 19. วิทยาลัยข้าราชการตุลาการศาลยุติธรรม. สถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม. แหล่งที่มา : https://library.coj.go.th/pdf-view.html?fid=14665&table=files_biblio, 7 มีนาคม 2567.

สำนักกฎหมายกอบเกียรติ แอนด์ แอสโซซิเอทส์. n.d. คดีอาญาพนักงานสอบสวนผิดฟ้องหรือฝากขังผู้ต้องหา
ได้กี่วัน. บทความอาญา. แหล่งที่มา :

<https://www.kobkiat.com/17454276/%E0%B8%84%E0%B8%94%E0%B8%B5%E0%B8%AD%E0%B8%B2%E0%B8%8D%E0%B8%B2%E0%B8%9E%E0%B8%99%E0%B8%B1%E0%B8%81%E0%B8%87%E0%B8%B2%E0%B8%99%E0%B8%AA%E0%B8%AD%E0%B8%9A%E0%B8%AA%E0%B8%A7%E0%B8%99%E0%B8%9C%E0%B8%B1%E0%B8%94%E0%B8%9F%E0%B9%89%E0%B8%AD%E0%B8%87%E0%B8%AB%E0%B8%A3%E0%B8%B7%E0%B8%AD%E0%B8%9D%E0%B8%B2%E0%B8%81%E0%B8%82%E0%B8%B1%E0%B8%87%E0%B8%9C%E0%B8%B9%E0%B9%89%E0%B8%95%E0%B9%89%E0%B8%AD%E0%B8%87%E0%B8%AB%E0%B8%B2%E0%B9%84%E0%B8%94%E0%B9%89%E0%B8%81%E0%B8%B5%E0%B9%88%E0%B8%A7%E0%B8%B1%E0%B8%99>, 7 มีนาคม 2567.

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. n.d. พระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558. แหล่งที่มา
: <http://aqi.dld.go.th/th/images/stories/document/act2558.pdf>, 4 กุมภาพันธ์ 2565.

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. 2545. พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2499.
แหล่งที่มา : https://www.hydro.navy.mi.th/download/Criminal_Code.pdf,
12 พฤศจิกายน 2566.

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. 2551. พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา
พ.ศ. 2477. แหล่งที่มา :
<https://webportal.bangkok.go.th/upload/user/00000121/File2020/1-10.pdf>,
12 พฤศจิกายน 2566.

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. 2562. ข้อมูลเบื้องต้นประกอบการพิจารณาเกี่ยวกับการใช้ระบบ
คณะกรรมการในกฎหมาย. คณะทำงานศึกษาและยกร่างหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการนำระบบ
คณะกรรมการมาใช้ในกฎหมาย. แหล่งที่มา :
<https://www.lawreform.go.th/uploads/files/1574739117-euohl-s63dn.pdf>,
6 มีนาคม 2567.

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และ สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล. 2566. การประเมินผลสัมฤทธิ์
พระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558. ระบบกลางทางกฎหมาย. แหล่งที่มา :
https://law.go.th/listeningDetail?survey_id=MjkyMERHQV9MQVdfRUPTLRFTkQ=,
16 พฤศจิกายน 2566.

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. 2566. ประกาศสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เรื่อง กำหนดระยะเวลาดำเนินงานใน
กระบวนการยุติธรรม พ.ศ. 2566. แหล่งที่มา :
<https://www.royalthaipolice.go.th/downloads/660213.pdf>, 13 พฤศจิกายน 2566.

สุภัทร คำมงคล. 2567. การนำเข้าส่งออกหรือนำเข้าผ่านราชอาณาจักรของต้องจำกัด. รายการร้อยเรื่อง...

เมืองไทย. สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. สำหรับวิชาการ. สถาบันวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์รัฐสภา. ออกอากาศ กุมภาพันธ์ 2567. แหล่งที่มา :

<https://library.parliament.go.th/th/radioscript/rr2567-feb1>, 7 มีนาคม 2567.

ศศิวิมล ปัญธนภูสีหิ. 2565. ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราว. บทความวิชาการ. คณะนิติศาสตร์

มหาวิทยาลัยรามคำแหง. แหล่งที่มา : <http://www.lawgrad.ru.ac.th/Abstracts/1583>,

3 มิถุนายน 2566.

ภาคผนวก ก

รายละเอียดขั้นตอนการจับกุม
ดำเนินคดีผู้ฝ่าฝืนมาตรา 31 แห่ง
พระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์
พ.ศ. 2558

ภาพผนวก 1 เมื่อพบการกระทำผิดซึ่งหน้า

NO. สม. 12.๙./6.
NO. สม. 13.๐./67

หนังสือแสดงความยินยอมให้ยึดสัตว์หรือซากสัตว์ที่นำเข้า ส่งออก หรือนำผ่านราชอาณาจักร
(Form of consent seizure and condemnation of illegal imported into, exported to or transit through
the kingdom of Thailand, of animals, animal products or animal carcasses)

เขียนที่ ด่านกักกันสัตว์ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ
(Office of Suvarnabhumi Airport AQS)
วันที่ (Date) 29 ธ.ค. 2024 เวลา (Time) 19:10

เรียน หัวหน้าด่านกักกันสัตว์ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ (To Chief of Suvarnabhumi Airport Animal Quarantine Station)
ข้าพเจ้า (I, Mr./Mrs./Miss) [Redacted] อายุ (Aged) 38 yrs.

สัญชาติ (Nationality) CHN เชื้อชาติ (Race) CHN หนังสือเดินทางเลขที่ (Passport No.) [Redacted]
ที่อยู่ (Address) ซอยพหลโยธิน ๗๕ แขวง ๗๐๕ เขต ๗

โทรศัพท์ (Tel.) ๐๒-๒๕๖๒๖๖๖๖ อีเมล (E-mail) [Redacted]

ได้ นำเข้า ส่งออก นำผ่านราชอาณาจักรซึ่ง สัตว์ ซากสัตว์

(have been imported exported transited animals animal products/carcasses as following)

ได้แก่ (1)	ชนิด (Species)	จำนวน (Amount)	น้ำหนัก (Weight)	ก.ก. มูลค่า (Value)
(1)	หมูสามชั้น (Pork belly)	จำนวน (Amount) 1 ลัง	น้ำหนัก 82 กก.	มูลค่า 3200 บาท
(2)	หมู 6 ชิ้น	จำนวน (Amount) 1 ลัง	น้ำหนัก 3 กก.	มูลค่า 600 บาท
(3)		จำนวน (Amount)	น้ำหนัก	ก.ก. มูลค่า
(4)		จำนวน (Amount)	น้ำหนัก	ก.ก. มูลค่า
(5)		จำนวน (Amount)	น้ำหนัก	ก.ก. มูลค่า

จากประเทศ (From) จีน (จีน) ไปยังประเทศ (Destination) ประเทศไทย
โดยอากาศยาน (via air freight) เที่ยวบินที่ (Flight No.) 30 3935

โดยข้าพเจ้าได้นำเข้า ส่งออก นำผ่านราชอาณาจักรซึ่งสัตว์และ/หรือซากสัตว์โดยไม่ได้รับอนุญาตจากอธิบดีหรือผู้ที่อธิบดีมอบหมาย อันเป็นการฝ่าฝืนต่อพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ.2558 (According to this importation, exportation or transit, I do not abide by the requirements for the Importation into/exportation from or transit through the Kingdom of Thailand of animals, animal products/carcasses under the Epidemics Act. B.E.2558 (2015) by without having obtained an import, export or transit license from the Director General or persons appointed by the Director General of Department of Livestock Development.)

ในการนี้ ข้าพเจ้าขอยินยอมให้เจ้าหน้าที่สัตวควบคุมกฎหมายด้วยโรคระบาดสัตว์ ทำการยึดสัตว์ และ/หรือซากสัตว์ เพื่อนำไปดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป (I hereby agreed that I will follow all the rules and regulations of Department of Livestock Development including entirely consent for the duly authorized veterinary inspector.)

ลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน (I hereunder sign as evidence.)

ลงชื่อ (Signed) [Redacted]
(Mr./Mrs./Miss) [Redacted]
เจ้าของ/ผู้รับมอบอำนาจ (Owner/ Attorney)

ลงชื่อ (Signed) [Redacted]
สัตวควบคุมกฎหมายด้วยโรคระบาดสัตว์ (Veterinary Inspector)

ลงชื่อ (Signed) [Redacted]
พยาน (Witness)

ลงชื่อ (Signed) [Redacted]
พยาน (Witness)

ลงชื่อ (Signed) [Redacted]
พยาน (Witness)

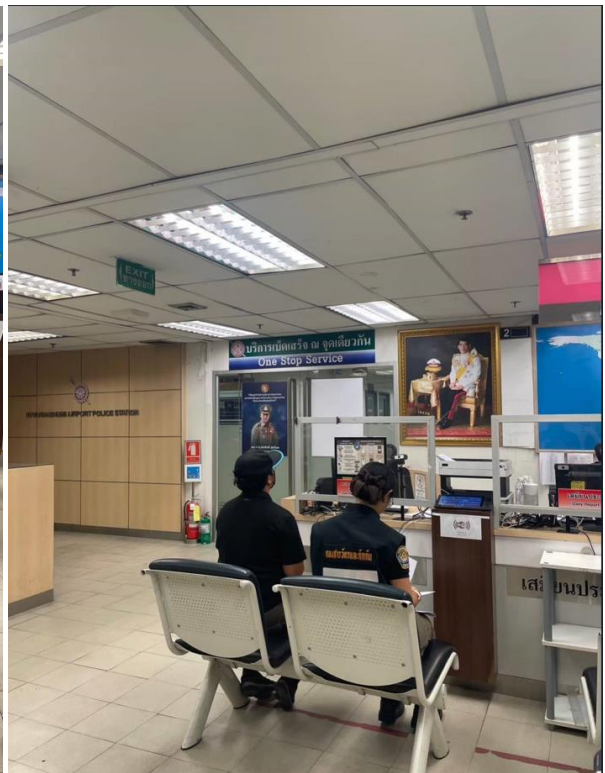
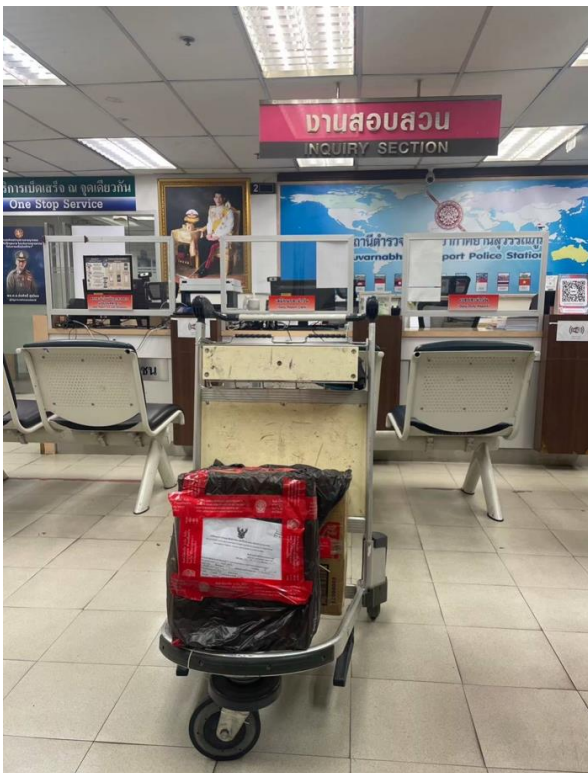
ลงชื่อ (Signed) [Redacted]
พยาน (Witness)

กฤษดา
กมล-โกวิท
ฉ่าง

ภาพผนวก 2 ดำเนินการยึดอายัดของกลาง

ภาพผนวก 3 ทำการพ่นน้ำยาฆ่าเชื้อเพื่อทำลายเชื้อโรคเบื้องต้น

ภาพผนวก 4 รวบรวมของกลางพร้อมควบคุมตัวผู้กระทำความผิดส่งพนักงานสอบสวนที่สถานีตำรวจในท้องที่เกิดเหตุ

(๒)

ตำแหน่งที่พบของกลาง (ระบุให้ชัดเจน) อาคารผู้โดยสารขาเข้า สนามบินสุวรรณภูมิ (ถ้องกระดาม)

โดยกล่าวหาว่า ผู้ต้องหาได้นำซากสัตว์เขี้ยวราชอาณาจักรไทยโดยไม่ได้รับอนุญาตจากอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย อันเป็นความผิดตามมาตรา ๓๑ และมีโทษตามมาตรา ๖๔

พฤติการณ์กล่าวคือ พนักงานเจ้าหน้าที่ได้ตรวจพบของกลางดังกล่าว ณ บริเวณอาคารผู้โดยสารขาเข้า โดยผู้ต้องหาได้นำหมูสามชั้นรมควัน จำนวน ๑ ถัง น้ำหนัก ๓๒ กิโลกรัม มูลค่าประมาณ ๓๒,๐๐๐ บาท และ เขียง จำนวน ๑ แผ่น น้ำหนัก ๓ กิโลกรัม มูลค่าประมาณ ๖๐๐ บาท เขี้ยวราชอาณาจักรไทยโดยไม่ได้รับอนุญาตจากอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย การกระทำดังกล่าวเป็นการกระทำอันอาจให้เกิดโรคหวัดแอฟริกาในสุกร ซึ่งการกระทำดังกล่าวเป็นการฝ่าฝืนประกาศกรมปศุสัตว์ เรื่อง ะลอกการนำเข้าหรือนำผ่านราชอาณาจักร ซึ่งสุกร หมูป่า หรือซากสุกร ซากหมูป่า จากสาธารณรัฐประชาชนจีน พ.ศ. ๒๕๖๔ และฝ่าฝืนพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๘ อันเป็นความผิดตามมาตรา ๓๑ และมีโทษตามมาตรา ๖๔ ผู้ใดนำเข้า ส่งออก หรือนำผ่านราชอาณาจักรซึ่งหรือซากสัตว์โดยไม่ได้รับอนุญาต ตามมาตรา ๓๑ วรรค ๑ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๒ ปี หรือปรับไม่เกิน ๒๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ขณะกระทำการจับกุม เจ้าพนักงานที่จับกุมได้แจ้งให้ผู้ถูกจับกุมทราบด้วยว่า ผู้ถูกจับกุมมีสิทธิให้การหรือไม่ให้การ และถ้อยคำของผู้ถูกจับกุมนั้น อาจใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดี ได้ ผู้ถูกจับกุมทราบข้อกล่าวหาและแจ้งสิทธิของผู้ถูกจับกุม ดังนี้

- (๑) ทบหรือปรึกษาผู้ซึ่งเป็นทนายความเป็นการเฉพาะตัว
- (๒) ให้ทนายความหรือผู้ซึ่งตนไว้วางใจเข้าฟังการสอบปากคำของตนได้ในชั้นสอบสวน
- (๓) ได้รับเขียนหรือติดต่อกับญาติได้ตามสมควร
- (๔) ได้รับการรักษาพยาบาล โดยเร็วเมื่อเกิดการเจ็บป่วยเมื่อได้อ่านบันทึกการจับกุมนี้

ในชั้นการจับกุม ผู้ต้องหาให้การ ปฏิเสธตลอดข้อกล่าวหา

เหตุเกิดที่ อาคารผู้โดยสารขาเข้าประเทศ ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ
เมื่อวันที่ ๒๘ เดือน มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๗ เวลา ๑๘.๑๐ น.

อนึ่งในการจับกุมครั้งนี้ สารวัตรตามกฎหมายว่าด้วยโรคระบาดสัตว์มิได้ทำให้ทรัพย์สินของผู้ใดเสียหาย สูญหาย หรือเสื่อมค่าแต่ประการใด และมีได้ทำให้ผู้ใดได้รับอันตรายแก่กาย หรือจิตใจแต่อย่างใด

ได้อ่านบันทึกนี้ให้ผู้ต้องหาเห็นแล้ว รับรองว่าถูกต้อง จึงให้ลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน

(ลงชื่อ)	<u>ไม่ประสงค์ลงนาม</u>	ผู้ต้องหา
(ลงชื่อ)	<u>[Redacted]</u>	ผู้จับกุม / สารวัตรกรมปศุสัตว์
	(นางสาว ณัฐกานต์ สุรพันธ์)	
ตำแหน่ง	นายสัตวแพทย์ชำนาญการ	
(ลงชื่อ)	<u>[Redacted]</u>	พยาน
(ลงชื่อ)	<u>[Redacted]</u>	ล่าม(ถ้ามี)

ภาพผนวก 6 ทำบันทึกการจับกุมส่งพนักงานสอบสวน (หน้าที่ 2)

ที่ กษ ๐๖๒๑(สว)/๑๘๕

ด่านกักกันสัตว์ท่าอากาศยานสุวรรณ
อาคารศุลกากรตรวจสินค้าขาออก (I)
ตำบลราชาเทวะ อำเภอบางพลี
จังหวัดสมุทรปราการ ๑๐๕๔๐

๒๗ มกราคม ๒๕๖๗

เรื่อง ร้องทุกข์ให้ดำเนินคดีต่อผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ.๒๕๕๘

เรียน พนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ

- สิ่งส่งมาด้วย ๑. สำเนาเอกสารเกี่ยวกับการกระทำความผิด จำนวน ๑ ฉบับ
- ๒. บันทึกยึดหรืออายัดสัตว์หรือซากสัตว์ฯ ลงวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๖๗

ด่านกักกันสัตว์ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิขอร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ ว่ามีผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ.๒๕๕๘ อันเป็นคดีอาญาแผ่นดิน ดังนี้

เมื่อวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๖๗ MR. ██████████ สัญชาติ CHINESE ชื่อ CHINESE หนังสือเดินทางเลขที่ ██████████ ได้นำซากสัตว์ชนิดหมูสามชั้นรมควัน จำนวน ๓๒ กิโลกรัม (๑ ลัง) มู ๓๒,๐๐๐ บาท และกุนเชียง จำนวน ๓ กิโลกรัม (๑ แพ็ค) มูลค่า ๖๐๐ บาท จากประเทศจีน เข้ามาในราชอาณาจักร เที่ยวบิน ๓U ๓๙๓๕ (เฉิงตู) โดยไม่ได้รับใบอนุญาตจากอธิบดีกรมปศุสัตว์หรือผู้ซึ่งอธิบดีกรมปศุสัตว์มอบหมาย

พฤติการณ์ MR. ██████████ เป็นการกระทำที่ฝ่าฝืนมาตรา ๓๑ ประกอบกับโทษมาตรา ๖๘ 1 พระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ.๒๕๕๘ ดังนั้น ด่านฯ จึงขอร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรท่าอากาศยานสุวรรณภูมิเพื่อติดตามตัวผู้กระทำความผิดมาดำเนินคดีตามกฎหมายกำหนดต่อไปโดยด่านฯ มอบให้ นางสาวณัฐกานต์ คุรุพันธ์ ตำแหน่งนายสัตวแพทย์ชำนาญการ โทร. ██████████ เป็นผู้ประสานงาน

อนึ่ง เมื่อวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๖๗ สารวัตรตามกฎหมายว่าด้วยโรคระบาดสัตว์ได้อาศัยอำนาจตามตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ.๒๕๕๘ ทำการอายัดของกลางซากสัตว์ (หมูสามชั้นรมควันและกุนเชียง) จำนวน ๓๕ กิโลกรัม ไว้ ณ อาคารผู้โดยสาร ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ จังหวัดสมุทรปราการ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

พ.ต.ท. ██████████
(นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดสมุทรปราการ)
สว.(สอบแอม) สภ.รท.อากาศ

(นางสาวณัฐกานต์ คุรุพันธ์)

นายสัตวแพทย์ชำนาญการ ปฏิบัติหน้าที่แทน
หัวหน้าด่านกักกันสัตว์ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ

ด่านกักกันสัตว์ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ

โทร. ๐-๒๑๓๔-๐๗๓๓

จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ qsap_bkk@dld.go.th

ภาพผนวก 7 หนังสือร้องทุกข์กล่าวโทษให้ดำเนินคดีต่อผู้กระทำความผิด

เล่มที่ 0002/2567

เลขที่ 0032
เอกสารหน้าบ้านที่ 1 จาก 2

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
รายงานประจำวันเกี่ยวกับคดี

สภ.ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ ตำรวจภูธรจังหวัดสมุทรปราการ ตำรวจภูธรภาค 1

คดีอาญา

ลำดับ	วัน เดือน ปี เวลา	รายการ
3	29 ม.ค. 2567 23:55 น.	<p>คดีอาญาที่ 26/2567 ยึดทรัพย์สินของกลางเลขที่ 11/2567 ฐานความผิด นำซากสัตว์เข้าราชอาณาจักร โดยไม่รับอนุญาต(มาตรา31)</p> <p>วันเดือนปีที่เกิดเหตุ วันที่ 29 ม.ค. 2567 เวลาประมาณ 18:10 น. สถานที่เกิดเหตุ อาคารผู้โดยสารชั้น 2 ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ หมู่ที่ - ซอย - ถนน - แขวง/ตำบล หนองปรือ เขต/อำเภอ บางพลี จังหวัด สมุทรปราการ</p> <p>วันเดือนปีที่จับกุม วันที่ 29 ม.ค. 2567 เวลาประมาณ 18:10 น. สถานที่จับกุม อาคารผู้โดยสารชั้น 2 ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ แขวง/ตำบล หนองปรือ เขต/อำเภอ บางพลี จังหวัด สมุทรปราการ</p> <p>ชื่อผู้จับกุม นางสาวณัฐกานต์ คุรุพันธ์ ตำแหน่ง นายสัตวแพทย์ชำนาญการ สारวัตรกรมปศุสัตว์ ชื่อผู้ต้องหา</p> <p>1.MR. [REDACTED] สัญชาติ จีน เลขหนังสือเดินทาง [REDACTED] โทรศัพท์ - ชื่อพนักงานสอบสวน [REDACTED] สว.(สอบสวน)สภ.ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ ภ.จว. สมุทรปราการ ของกลางที่ยึดได้</p> <p>1.หมูสามชั้นรมควัน จำนวน 32 กิโลกรัม รวมราคา 32000 บาท สถานที่พบของกลาง อาคารผู้โดยสารชั้น 2 ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ</p> <p>2.กุนเชียง จำนวน 3 กิโลกรัม รวมราคา 600 บาท สถานที่พบของกลาง อาคารผู้โดยสารชั้น 2 ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ</p> <p>ผู้ต้องหาให้การ ปฏิเสธ</p> <p>พฤติการณ์แห่งคดี/การจับกุม(โดยย่อ) นางสาว ณัฐกานต์ คุรุพันธ์ ตำแหน่ง นายสัตวแพทย์ชำนาญการ สारวัตรกรมปศุสัตว์ พร้อมด้วย ได้ร่วมกันจับกุมตัว MR. [REDACTED] สัญชาติ จีน เลขที่ [REDACTED] และยึดของกลาง ดังนี้</p> <p>1.หมูสามชั้นรมควัน จำนวน 1 ลัง น้ำหนักประมาณ 32 กิโลกรัม มูลค่าประมาณ 32,000 บาท</p> <p>2.กุนเชียง จำนวน 1 แพ็ค น้ำหนักประมาณ 3 กิโลกรัม มูลค่าประมาณ 600 บาท</p>
ลงชื่อ	MR.	ผู้ต้องหา ลงชื่อ น.ส. [REDACTED] จับกุม
ลงชื่อ	พ.ต.ท.	พนักงานสอบสวน ลงชื่อ ส.ต.อ. [REDACTED] ผู้บันทึก

ทพ. 12-1/2537

วันที่พิมพ์ : 29 ม.ค. 2567 เวลา 23:56 น.

ผู้พิมพ์ : [REDACTED]

IP : xxx.xx.xxx.122

หมายเลขเครื่อง : 1

ภาพผนวก 8 รายงานประจำวันเกี่ยวกับคดี สำนักงานตำรวจแห่งชาติ พนักงานสอบสวนออกเลขคดี เป็นอันเสร็จสิ้นกระบวนการในส่วนของสารวัตรกรมปศุสัตว์ (หน้าที่ 1)

เล่มที่ 0002/2567

เลขที่ 0032
เอกสารแนบหน้าที่ 2 จาก 2

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
รายงานประจำวันเกี่ยวกับคดี

สภ.ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ ตำรวจภูธรจังหวัดสมุทรปราการ ตำรวจภูธรภาค 1

คดีอาญา

ลำดับ	วัน เดือน ปี เวลา	รายการ-(ต่อ)
3	29 ม.ค. 2567 23:55 น.	<p>หมายเหตุ กรมปศุสัตว์ได้ทำการพ่นยาฆ่าเชื้อโรคเรื้อรังแล้วเพื่อเก็บรักษาและนำของกลางส่งตรวจหาเชื้อโรคต่อไป</p> <p>สืบศิริขจรรัฐ สว.(สอบสวน)สภ.ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ ภ.จว.สมุทรปราการ ได้รับตัวผู้ต้องหาพร้อมของกลางไว้แล้วและจัดรับคำร้องทุกข์ไว้ตามคดีอาญาที่ 26/2567 ยึดของกลางไว้ตามสมุดยึดทรัพย์สินของกลางเลขที่ 11/2567 พร้อมกับแจ้งสิทธิให้ผู้ต้องหาทราบดังนี้คือ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. สิทธิในการพบและปรึกษาผู้ซึ่งจะเป็นนายความเป็นการเฉพาะตัว 2. สิทธิในการให้หมายความหรือผู้ซึ่งตนไว้วางใจเข้าฟังการสอบปากคำตนได้ในชั้นสอบสวน 3. สิทธิในการได้รับการเยี่ยมหรือติดต่อญาติได้ตามสมควร 4. สิทธิในการได้รับการรักษาพยาบาลโดยเร็วเมื่อเกิดการเจ็บป่วย <p>นอกจากนั้นยังจัดให้ผู้ต้องหาสามารถติดต่อกับญาติหรือผู้ซึ่งผู้ต้องหาไว้วางใจเพื่อแจ้งให้ทราบถึงการจับกุมและสถานที่ที่ถูกควบคุมได้ในโอกาสแรกที่ผู้ต้องหามาถึงที่ทำการของพนักงานสอบสวน ซึ่งผู้ต้องหาได้รับทราบและเข้าใจสิทธิของตนดีแล้ว จึงให้ลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน และส่งตัวผู้ต้องหาให้สภ.เวรรับตัวไว้ตรวจค้นร่างกายไม่ค้นพบสิ่งของต้องห้าม จึงนำตัวเข้าห้องควบคุมไว้ตามระเบียบต่อไป</p> <p>เอกสารฉบับนี้แสดงว่า [redacted] ได้รับคำแจ้งความของท่านไว้แล้ว (ติดต่อ พนักงานสอบสวน โทร. 0863230268 หรือ สถานีตำรวจ/กองกำกับการ โทร. 021324191) เลขคำแจ้งความที่ CC714402567007115</p>
ลงชื่อ MR.		ผู้ต้องหา ลงชื่อ น.ส. [redacted] จับกุม
ลงชื่อ พ.ต.ท.		พนักงานสอบสวน ลงชื่อ ส.ต.อ. [redacted] ผู้บันทึก

วันที่พิมพ์ : 29 ม.ค. 2567 เวลา 23:56 น.
ผู้พิมพ์ : [redacted]

IP : xxx.xx.xxx.122
หมายเลขเครื่อง : 1

ภาพผนวก 9 รายงานประจำวันเกี่ยวกับคดี สำนักงานตำรวจแห่งชาติ พนักงานสอบสวนออกเลขคดี เป็นอันเสร็จสิ้นกระบวนการในส่วนของการนำตัวผู้ต้องหา (หน้า 2)

เล่มที่ 0002/2567

เลขที่ 0032

เอกสารเพิ่มเติมหน้าที่ : จาก 1

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
รายงานประจำวันเกี่ยวกับคดี

สภ.ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ ตำรวจภูธรจังหวัดสมุทรปราการ ตำรวจภูธรภาค 1

ลำดับ	วัน/เดือน/ปี เวลา	รายการ
3	29 ม.ค. 2567 23:55 น.	<p>บัญชีรายชื่อบุคคลที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม</p> <p>ลงชื่อ MR. [REDACTED] ผู้ต้องหา ลงชื่อ น.ส. [REDACTED] จับกุม</p> <p>ลงชื่อ นาย [REDACTED] พยาน ลงชื่อ พ.ต.ท. [REDACTED] พนักงานสอบสวน</p> <p>ลงชื่อ ส.ต.อ. [REDACTED] ผู้บันทึก</p>
	สนม. 12-1/2537	

วันที่พิมพ์ : 29 ม.ค. 2567 เวลา 23:56 น.

ผู้พิมพ์ : [REDACTED]

IP : xxx.xx.xxx.122

หมายเลขเครื่อง : 1

ภาพผนวก 10 รายงานประจำวันเกี่ยวกับคดี สำนักงานตำรวจแห่งชาติ พนักงานสอบสวนออกเลขคดี เป็นอันเสร็จสิ้นกระบวนการในส่วนของสารวัตรกรมปศุสัตว์ (หน้าที่ 3)

ภาพผนวก 11 เสร็จสิ้นขั้นตอนการร้องทุกข์กล่าวโทษ

ภาคผนวก ข

ระเบียบกฏหมายที่เกี่ยวข้อง
(เพิ่มเติม)

พระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558

มาตรา 4 วรรคหนึ่ง (1) (2) และ (3) บัญญัติว่า ในพระราชบัญญัตินี้ “สัตว์” หมายความว่า (1) ช้าง ม้า โค กระบือ ลา ล่อ แพะ แกะ กวาง สุกร หมูป่า สุนัข แมว กระจง ลิง ชะนีและให้หมายความรวมถึง น้ำเชื้อสำหรับผสมพันธุ์และเอ็มบริโอของสัตว์เหล่านี้ด้วย (2) สัตว์ปีกจำพวกนก ไก่ เป็ด ห่าน และให้หมายความรวมถึงน้ำเชื้อสำหรับผสมพันธุ์และไข่สำหรับใช้ทำพันธุ์ด้วย (3) สัตว์ชนิดอื่นตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด และให้หมายความรวมถึงน้ำเชื้อ สำหรับผสมพันธุ์เอ็มบริโอ และไข่สำหรับใช้ทำพันธุ์ของสัตว์ชนิดนั้นด้วย

วรรคสอง บัญญัติว่า “เอ็มบริโอ” หมายความว่า ตัวอ่อนของสัตว์ที่ยังไม่เจริญเติบโตจนถึงขั้นที่มีอวัยวะ และยังไม่ฝังตัวที่ผนังมดลูกของสัตว์นั้น

และวรรคสาม บัญญัติว่า “ซากสัตว์” หมายความว่า ร่างกายหรือส่วนของร่างกายสัตว์ที่ตายแล้ว สิ่งใด ๆ ที่ได้จากสัตว์ที่มีชีวิตหรือสัตว์ที่ตายแล้ว และให้หมายความรวมถึงอาหารสุกที่ทำ ประคบ หรือปรุง จากซากสัตว์หรือสิ่งประดิษฐ์สำเร็จรูปที่ทำจากซากสัตว์ตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (วันที่ 11 พฤษภาคม พ.ศ. 2561)

ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เรื่อง แต่งตั้งสารวัตรตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558 พ.ศ. 2561 ข้อ 4 ประกาศว่า แต่งตั้งให้ผู้ดำรงตำแหน่งในหน่วยงานดังต่อไปนี้ของกรมปศุสัตว์ เป็นสารวัตรตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558

(7) ด้านกักกันสัตว์

- (ก) หัวหน้าด่านกักกันสัตว์
- (ข) นายสัตวแพทย์
- (ค) สัตวแพทย์
- (ง) นักวิทยาศาสตร์
- (จ) นักวิชาการสัตวบาล
- (ฉ) เจ้าพนักงานสัตวบาล
- (ช) นักจัดการงานทั่วไป
- (ซ) พนักงานผู้ช่วยปศุสัตว์

ข้อ 5 ประกาศว่า กรณีตำแหน่งตามข้อ 4 หากเป็นพนักงานราชการจะต้องมีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีและผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรสารวัตรของกรมปศุสัตว์ หรือหลักสูตรที่ได้รับความเห็นชอบจากกรมปศุสัตว์

ข้อ 11 ประกาศว่า ให้สารวัตรตามข้อ 4 (7) - (12) และ ข้อ 7 (15) - (18) มีอำนาจหน้าที่ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558 ได้ภายในเขตพื้นที่รับผิดชอบและในกรณีที่มีคำสั่งมอบหมายให้ปฏิบัติงานในรูปแบบชุดเฉพาะกิจในพื้นที่อื่น ให้มีอำนาจหน้าที่ในพื้นที่ที่ได้รับมอบหมายนั้นด้วย

ข้อ 13 ประกาศว่า แต่งตั้งให้ผู้ดำรงตำแหน่งในหน่วยงานดังต่อไปนี้ของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เป็นสารวัตรตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558 โดยให้มีอำนาจหน้าที่ปฏิบัติการเฉพาะในส่วนของสัตว์หรือซากสัตว์ประเภทสัตว์ป่า

(4) กองคุ้มครองพันธุ์สัตว์ป่าและพืชป่าตามอนุสัญญา

- (ก) ผู้อำนวยการกองคุ้มครองพันธุ์สัตว์ป่าและพืชป่าตามอนุสัญญา
- (ข) หัวหน้าด่านตรวจสัตว์ป่า

(ค) นักวิชาการป่าไม้

(ง) เจ้าพนักงานป่าไม้

วรรคสอง ประกาศว่า กรณีตำแหน่งตามข้อ 13 หากเป็นพนักงานราชการจะต้องมีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาตรีและผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรसारวัตรของกรมปศุสัตว์หรือหลักสูตรที่ได้รับความเห็นชอบจากกรมปศุสัตว์

ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (วันที่ 29 มิถุนายน พ.ศ. 2565)

ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดสัตว์ชนิดอื่นตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558 พ.ศ. 2565 ข้อ 3 ประกาศว่า ให้สัตว์ดังต่อไปนี้เป็นสัตว์ชนิดอื่น ตามมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558

ก. สัตว์ชนิดอื่นจำพวกสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม

(6) ค่าง ลิงลมหรือนางอาย ลีเมอร์ และรวมถึงสัตว์ทุกชนิดที่เป็นสมาชิกในอันดับไพรเมท (Langur, Loris, Lemur and others in order Primate)

(7) ค้างคาว (Bat)

ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (วันที่ 13 มิถุนายน พ.ศ. 2561)

ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดอาหารสุกที่ทำ ประกอบ หรือปรุงจากซากสัตว์ เป็นซากสัตว์ตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558 พ.ศ. 2561 ข้อ 3 ประกาศว่า ให้อาหารสุกที่ทำ ประกอบ หรือปรุงจากซากสัตว์ดังต่อไปนี้เป็นซากสัตว์ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558 เฉพาะการนำเข้า ส่งออก หรือนำผ่านราชอาณาจักร

(1) ไส้กรอกทุกชนิด (Sausages)

(2) กุนเชียง (Chinese Sausages)

(3) แหนม หรือจิ้นส้ม (Sour pork sausages)

(4) มัม หรือหม่า หรือซาลามี่ (Salami)

(5) แฮมทุกชนิด (Ham)

(6) เบคอนทุกชนิด (Bacon)

(7) เนื้อสัตว์รมควัน ดังต่อไปนี้

(ก) เนื้อโครมควัน (Smoked beef)

(ข) เนื้อหมูรมควัน (Smoked pork)

(ค) เนื้อแกะรมควัน (Smoked mutton)

(ง) เนื้อแพะรมควัน (Smoked goat)

(จ) เนื้อไก่รมควัน (Smoked chicken)

(ฉ) เนื้อเป็ดรมควัน (Smoked duck)

(ช) เนื้อห่านรมควัน (Smoked goose)

(ซ) เนื้อไก่งวงรมควัน (Smoked turkey)

(ฌ) เนื้อนกกระจอกเทศรมควัน (Smoked ostrich)

(8) เนื้อสัตว์ดอง ดังต่อไปนี้

(ก) เนื้อโคดอง (Pickle beef)

- (ข) เนื้อหมูดอง (Pickle pork)
 - (ค) เนื้อแกะดอง (Pickle mutton)
 - (ง) เนื้อแพะดอง (Pickle goat)
 - (จ) เนื้อไก่ดอง (Pickle chicken)
 - (ฉ) เนื้อเป็ดดอง (Pickle duck)
 - (ช) เนื้อห่านดอง (Pickle goose)
 - (ซ) เนื้อไก่งวงดอง (Pickle turkey)
 - (ฌ) เนื้อนกกระจกเทศดอง (Pickle ostrich)
- (9) เนื้อสัตว์หมักเกลือ ดังต่อไปนี้
- (ก) เนื้อโคหมักเกลือ (Cured beef)
 - (ข) เนื้อหมูหมักเกลือ (Cured pork)
 - (ค) เนื้อแกะหมักเกลือ (Cured mutton)
 - (ง) เนื้อแพะหมักเกลือ (Cured goat)
 - (จ) เนื้อไก่หมักเกลือ (Cured chicken)
 - (ฉ) เนื้อเป็ดหมักเกลือ (Cured duck)
 - (ช) เนื้อห่านหมักเกลือ (Cured goose)
 - (ซ) เนื้อไก่งวงหมักเกลือ (Cured turkey)
 - (ฌ) เนื้อนกกระจกเทศหมักเกลือ (Cured ostrich)
- (10) เนื้อสัตว์เบอร์เกอร์ ดังต่อไปนี้
- (ก) เนื้อโคเบอร์เกอร์ (Beef burger)
 - (ข) เนื้อหมูเบอร์เกอร์ (Pork burger)
 - (ค) เนื้อไก่เบอร์เกอร์ (Chicken burger)
 - (ง) เนื้อไก่งวงเบอร์เกอร์ (Turkey burger)
 - (จ) เนื้อนกกระจกเทศเบอร์เกอร์ (Ostrich burger)
 - (ฉ) เนื้อแกะเบอร์เกอร์ (Mutton burger)
 - (ช) เนื้อแพะเบอร์เกอร์ (Goat burger)
- (11) น้ำผึ้งทุกชนิด (Honey)
- (12) รวงผึ้ง หรือรังผึ้ง (Honeycomb)
- (13) นมผึ้ง (Royal jelly)
- (14) ไข่เค็มที่ยังไม่ผ่านการต้มสุก หรือไข่แดงเค็ม (Salted eggs or salted egg yolks)
- (15) ไข่เยี่ยวม้า (Preserved eggs)

การเผยแพร่ผลงาน (ถ้ามี)

(แนบหลักฐาน เช่น การเผยแพร่ในเว็บไซต์ วารสาร)